

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Blka-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
XX. évi. 39. sz. 1943 február 18 csütörtök

Előfizetési ár: havonta 3.80 Ft, negyed-
évre 11.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér

Elkeseredett harcok az égő Charkovban

A honvédseregtettek új védő állásokban, kedvező viszonyok között veszik fel a küzdelmet — Befejezéshez közelednek a keleti arcvonal megrövidítésére és tömörebbé tételére folytatott mozdulatok

A finn kormány lemondott, a miniszterelnöki és külügyi tárcában változást várnak — Teljes egyetértés Ryti és Mannerheim között Vatikáni körökben jelentőséget tulajdonítanak a newyorki érsek látogatásának — Papan egyelőre nem utazik Berlinbe

A keleti hadszíntéren dúló téli csata, mint a MTI jelenti, a további arcvonalszakaszokon a megállapodás képét mutatja. — Azok a mozdulatok, amelyeket a bolsevistákkal szemben álló hadseregek a kiterjedt arcvonal megrövidítése és tömörebbé tételére végett négy héttel ezelőtt megkezdték, általában befejezésükhez közelednek.

A Voronyezstől közvetlenül dényugatra eső térségben álló honvédseregtettek, amelyek az arcvonal megrövidítése érdekében végrehajtott mozdulatok során az ellenséges nyomás elől nyugati irányba tértek ki, az elmúlt hetek óta kemény harcot vívtak.

E hosszantartó és az ellenségek rendkívül súlyos veszteségeket okozó küzdelmek azzal az eredménnyel jártak, hogy a téli csata első felében gyakorta változó helyzetekbe szorult honvédseregtettek kivonták magukat a sünállásokban őket fenyegető bekerítésből s ma már megnyílt számukra az a lehetőség, hogy az előre kijelölt új védőállásokba kedvező viszonyok között vehetik fel a harcokat az ellenséggel.

Bár időnként hófúvások vannak, a fagypont körül mozgó hőmérséklet korai olvadást ígér, amelyeknek bekövetkezése magában is komoly hátráltató nehézségeket vet a bolsevisták erőfeszítése elé.

CHARKOVI HARCOK

A tegnapi hadijelentés a keleti harcterről a Charkovban és Charkov körül dúló súlyos és elkeseredett harcokat emeli ki. A szovjet-támadás már napok óta az arcvonal eme részén összpontosult. Ennek megfelelően a német elhárítás fokozódott.

Kurszknál az ellenséges támadó tevékenység alábbhagyott, nyilván innen a szovjet hadvezetőség a charkovi szakaszra vitt át erőket. Itt az előretöréseket német csapatok visszaverték, a helyi betöréseket pedig elretesztelték. A Volchov és Ladoga-tó között összpontosítottak a szovjet támadásai. Itt a németek nagy elhárító sikert vívtak ki.

FELŐRLŐ CSATA

Német hivatalos körök szerint a német stratégia alapján

dolata, hogy az arcvonalat teljes egészében szilárdnak kell tartani, hogy az ellenségnek visszavonulás közben minél nagyobb veszteségeket okozzanak. Egyébként bevárják az olvadást, amely lehetetlenné teszi a nagyobb arányú hadműveletet. Stratégiailag a németek az időszertint védekezésre szorítkoznak és jelszavuk a „felőrlő csata”. A német hivatalos jelentések szerint a szovjet hadvezetőségnek az a terve, hogy még az olvadás előtt kicsikarja a döntést. Ezzel a szándékkal azonban szemben áll a megszállt terület óriási kiterjedése és a német csapatnak győzelmi akarata.

A TUNISZI HADSZÍNTERRŐL a német és olasz hadijelentés sikeres helyi jellegű hadműveletek közül Algéri jelentés szerint Tunisz középső és déli részén az angolszász szövetségesek számára kedvezőleg alakult. A Gafsa vidékén elroglalt amerikai állások tarthatatlanok. Az amerikaiak kénytelenek voltak Gafsa kiüríteni. Éjszaka nyugat felé vonultak vissza.

Hír szerint a németek már túl vannak Gafsan. Sok győrszancélt vetettek harcba és erős nyomást gyakorolnak az amerikai állásokra. Különösen a zuhanóbombázók okoztak nagy veszteségeket az amerikaiaknak. Faid szakaszán az amerikai pancélosok kedden ellentámadásba kezdtek és Faidtól nyugatra, különösen pedig Sidi Bou Zid vidékén némi területi nyereségre teltek szert.

A tunéziai helyzettel kapcsolatban a birodalmi főváros katonai körében hangoztatják, hogy a Gafsa területén folyó hadműveletek sugárszerűen északra és dényugatra, nyugatra és dényugatra folytatódnak. A tengelyes csapatok szám- és anyagfőlényben levő ellenfél ellen harcolnak, amely frissen és kikapienten indul a harcba és legújabb gyártmányú hadianyaggal van felszerelve, azonban szellemben és harci erőben nem egyenlő a tengelyes csapatokkal. Mériekadó berlini körökben általában afelé a felfogás felé hajlanak, hogy ezek a harci események — jóllehet bizonyos szüneti jelentőséget nem lehetőlük elvitatni — a döntő csata bevetéséül még

nem tekinthetők. Inkább azt hiszik, hogy az egymással szembenálló kötelékek még az erőgyűjtés állapotában vannak

PAPAN EGYELŐRE NEM UTAZIK BERLINBE

A berlini Wilhelmstrassen egy kérdésre válaszolva megállapították, hogy Papan ankarai német nagykövete az eddigi értesülések szerint egyelőre nem utazik Berlinbe.

SCHMIDT KÖVET DELKELETEURÓPAI UTAZASA

Schmidt dr követ, a német külügyi hivatal sajtóosztályának vezetője délkelet-európai utazásáról visszatérve, benyomásait abban foglalta össze, hogy az általa bejárt országokban sem merülhet fel semmi kétség az összetartás és a győzelem elszánt akarása tekintetében. A tengellyel szövetséges valamennyi nép körében — tekintettel a bolsevista veszély nagyságára és súlyosságára, különösen világosan észlelhető a megalkuvás nélküli harci való hajlandóság. Schmidt követ azt a meggyőződést merítette, hogy tekintettel az általános európai erőkiteljesésre, a győzelem semmiképpen se viatható el Európától.

TIMOSENKO AMERIKAI UTJA KÖRÜL

Roosevelt elnök a londoni „Daily Express” jelentése szerint magához hívta legmagasabb rangú katonai tanácsadóját, hogy velük tanácskozást folytasson. A „Sunday Dispatch” egyidejűleg jelenti, hogy azokban a tanácskozásokban, amelyeket az Egyesült Államokba utazó szovjet tábornokokkal folytatnak, részt vesz Csang Kai Sek teleége is. Az Amerikába küldött Timosenko feladata — a lap szerint — az, hogy összhangba hozza a külsőben álló további szovjet támadásokat a szövetségesek Casablancában elhatározott támadásaival.

A FINN KORMÁNY LEMONDÁSA

Helsinki jelentés szerint Rangel miniszterelnök az államelnök újonnan történt megválasztásával kapcsolatosan lemondott. A szokásnak megfelelő

lemondás után Rangel az új kormány hivatalbalépéséig vezeti az ügyeket.

A finn közvélemény örömmel vette tudomásul a teljes egyetértést Ryti elnök és Mannerheim tábornagy között, ami a két vezető államférfiú meglehangú táviratváltásában is kifejezésre jutott. Az elnökválasztás körül felmerült kérdések ezzel le is zártak. A kormány átalakítását a közeljövőben várják. Hír szerint a miniszterelnöki és külügyminiszeri tárcán kívül négy vagy öt miniszeri tárcát cserél gazdát.

NEWYORK ÉRSEKE A VATIKÁNBAN

Spellman newyorki érsek, aki Lisszabonban folytatta útját meg, repülőgépen folytatta útját Rómába. A newyorki érsek útja az olasz hatóságok beleegyezésével történik. A Róma melletti Littorio-repülőtérről az érsek az olasz rendőrség fedezete alatt autón megy a Vatikánvárosba.

A látogatás céljáról, amely beavatóit vatikáni körök felfogása szerint politikai jelentőséggel bír, ezideig semmit nem közöltek a nyilvánossággal. A Vatikánban rámutatnak arra a benső barátságára, amely XII. Pius pápát Spellman érsekkel egybefűzi. Monsignore Spellman 1939-ben jelentős szerepet játszott a XII. Pius pápa és a Roosevelt elnök közti személyes diplomáciai kapcsolatok létrehozásában.

Irányadó vatikáni körökben semmit sem közöltek a látogatás okairól és céljáról, hír szerint azonban nincs arról szó, hogy Newyork érseke a pápa felszólítására jönné Rómába hogy jelenlést tegyen.

Spellman érsek, aki Rómában nem ismeretlen, amerikai nemzetiségű, 1921-től 1932-ig Rómában működött, mint a „Columbus-lovagok” — egy amerikai katolikus rend — képviselője. Spellmannak 1939-ben bizonyos szerepe volt amikor első ízben jötték létre a kapcsolatok a Vatikán és Roosevelt elnök között. Később Roosevelt elnök rendkívül megbízottal küldött a Vatikánba Myron Taylor személyében.

Mint ismeretes, az Egyesült Államok kormánya és a Vatikán között diplomáciai kapcsolatok nincsenek. A mostani amerikai ügyvivő a Vatikánban eszupán

személyében képviselte Roosevelt elnököt. Spellman, amikor római tartózkodása véget ért, 1932-ben Boston segédpüspökévé nevezték ki, majd XII. Pius pápa 1939-ben Newyork érsekévé nevezte ki. Evek hosszú sora óta szoros személyes kapcsolatban áll a Vatikánnal.

Valamivel a casablancai találkozó után Washingtonban megbeszélés volt Roosevelt elnök és Spellman érsek között, amelyek tartalmáról azonban semmiféle közlést nem adtak ki. Eddig semmit sem tudnak arról, hogy Newyork érseke mennyi ideig fog most tartózkodni a Vatikánvárosban. Itt tartózkodása alatt az érsek a pápa vendége lesz. Ellenkező híresztelésekkel szemben Vatikánvárosban nem várják Roosevelt elnök rendkívüli nagykövetének megérkezését, aki már több mint egy esztendeje távol van Rómától és eszupán egy ízben tett rövid látogatást a pápánál.

Újabb római jelentés szerint Spellman newyorki érseknek a Vatikánvárosba érkezését február 17-ről 18-ára halasztották.

Spellman érsek nem diplomataként utazik, hanem — mint vatikáni körökben kijelentik — csak Newyork érsekének minőségében és mint az Egyesült Államok hadserege katolikus tagjainak tábori püspöke.

Spellman Amerikába való visszatérése előtt mint az Egyesült Államok hadserege tábori püspöke, meglátogatja az afrikai arcvonalon és Afrikában az Egyesült Államok csapatainak tábori lelkesítő és katolikus segédszervezeit. Ez nem eszükenti — hangsúlyozzák ugyancsak körökben — vatikáni látogatásának jelentőségét, különösen ha figyelembe vesszük a Spellman érsek és a pápa között fennálló rendkívül szíves barátságot és azt a nagyon fontos érintkezést amelyet az érsek Roosevelt elnökkel tart fenn.

AZ ANGOL KORMÁNY BELPOLITIKAI VÁLSÁG ELŐTT ÁLL

Londonból érkezett jelentések egyhangúan megállapítják hogy az angol kormány komoly belpolitikai válság előtt áll s ezt a

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

Beveridge-terv körül támadt hullámok idézték fel.

Nemcsak munkáspárti körökben, de a konzervatív párt balszárnyán is nagy elégedetlenség jelei észlelhetők. Ezt sir John Andersonnak az alsóház keddi ülésén tanúsított kitérő és homályos állásfoglalása váltotta ki. Anderson, aki a kormány nevében szólalt fel „elvilleg” elfogadta ugyan a Beveridge-tervet, de szemérem vetik, hogy oly sok fenntartással élt, hogy az elvi hozzájárulás tisztán akadémikus jelentőségű.

A munkáspárt tagjai az ülés folyamán mind makacsabbak és izgatottabbak lettek. Nyílt bizalmatlansági indítványnak tekinthető a munkáspárt több jelentős tagjának az a benyújtott pöttingintévénye, amely helyteleníti a kormány magatartását. A kormány munkáspárti tagjai igyekeznek ugyan kiegyezést létrehozni, de az ellentétek annyira kiéleződtek, hogy a kibékülés a legnagyobb nehézségekbe ütközik.

Az angol hírszolgálati iroda jelentése szerint az angol munkáspárt képviselőcsoportja szerdán az alsóházban titkos ülést tartott, amelyen elégedetlenségét fejezte ki a kormány iránt azok miatt a fenntartások miatt, melyekkel a kormány a Beveridge-társadalombiztosító szervezet tekintetében élt. A Reuter iroda megjegyzi, hogy a munkáspárt tagjainak a többsége a kormány politikájának elvetése mellett foglalt állást.

A SZOVJETOROSZ— AMERIKAI

Árnylapi vita egyre tart. A New York Times, amelynek pedig szovjetbarát magatartása ismeretes, hosszabb cikkben válaszol a Pravda ismert cikkére. Kijelenti, hogy az Egyesült Államok a balti államoknak a Szovjet Unióhoz való csatlakozását nem ismerték el.

„Európa az egyesült nemzetek s Oroszország érdekében szükséges rámutatni arra — írja a lap, — hogy az orosz kormány az Atlanti chartához való csatlakozásával határozott kötelezettséget vállalt. Az Atlanti charta ugyan is kizárja a területi változásokat, ha csak az ilyen változás nem az érdekelt nép kifejezett kívánása.

Az amerikai hivatalos körök egyébként tartózkodnak minden nyilatkozattal a szovjetorosz és az amerikaiak vitájával kapcsolatban.

Az olasz Stefani iroda jelentése szerint az északamerikai kapitalista körök aggályainak adnak kifejezést a háború utáni nemzetközi kérdések tekintetében Washingtonban megnyilvánuló irányzatokkal szemben és erőlyesen elítélik Davies volt moszkvai nagykövet kijelentését, amely szerint a Szovjet Unió az egyetlen az egyesült nemzetek között, amely felkészült a világháború után szabadságának védelmére.

Ez a kijelentés élénk tiltako-

zást váltott ki az Egyesült Államok lakosságának minden rétegében, mert az amerikaiak semmiféle rokonszenvet nem éreznek a szovjet módszerei iránt és tel-

jesen tisztában vannak a súlyos fenyegetéssel, amit a szovjet szövetségei számára is jelenthet, ha a háború eszközt ad a kezébe a világ bolsevizálására.

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

A német véderőfőparancsnokság közli: A Kubán hídjól északi arcvonalán elhárítottunk egy erősebb támadást és nagy veszteségeket okoztunk az ellenségnek.

Az Azovi tenger és Cretilől délkeletre levő terület között különösen Charkovban és Charkov körül tovább tartanak az elkeseredett harcok.

Kurszktól északra az ellenség támadó tevékenység az előző napokhoz mérten némileg alább hagyott. A szovjet előretöréseit visszavertük, helyi betöréseit elreteszteltük.

Charkov tűz és lángtengerben

Berlin, február 17. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda közli: Rendkívül súlyos harcok központja már napok óta Charkov városa, amely külső övezetét február 15-én sok újonnan bevett bolsevista páncélos és lövészadosztály különösen hevesen rohanta meg. Az ipari kerületekben sok rendkívül heves páncélos küzdelem fejlődött ki, melyekben a bolsevisták a kisorsó lövészekben és ütegekben szenvedett súlyos veszteségeken kívül 21 nehéz és legnehezebb mintájú harckocsit vesztek. A heves utcai harc, melyek az éjszaka folyamán is a legnagyobb elkeserődéssel folytatódtak és február 16-án reggel újra fellángoltak, még mindig

tartanak. A város belterületén a szakadatlan tűzérési tűz és bombaeső következtében egyes városrészek egyetlen tűzfengerré váltak, más városrészek az összes hadi és közlekedési szempontból fontos berendezések rendszeres felrobbantása következtében szintén járhatatlannak mindkét fél számára úgy, hogy a harcok főleg a külső kerületekben zajlanak le.

Bolsevista lovas és gépesített kötelékek, amelyek Charkovtól északra heves hófúvás közben széles átkaroló mozdulatra indultak, a német erők oldalbatámadták és úgy szétverték, hogy előretörésüket félbe kellett szakítaniuk.

Összefoglaló a keleti harctéri helyzetről

Berlin, február 17. Német részről a szovjet teli támadás három hónapja után nyugodt bizakodással ítélik meg a keleti harctéri helyzetet. Főleg két fontos tényezőre utalnak, nevezetesen, hogy a szovjet emberben, de főleg hadianyagban elszennvedett veszteségekkel vásárolta meg területnyereségét, olyan veszteségekkel, amelyek elhomályosítanak minden eddigi elképzelést és amelyek egyáltalán nincsenek arányban azokkal a célokkal, amelyekre valójában törekedtek.

Másrészt azonban a német sereg a téli csata északi tömegrohamait is olyan szilárdsággal és ellenálló erővel fogták fel és olyan rugalmas hadviseléssel hárították el, hogy töretlen ütőerővel állnak készen a külsőbbin álló feladatokra.

A keddi nap lefolyása is mindenben megerősíti ezt az összképet.

Nyugat-Kaukázusban, a Kubán alsó folyása vidékén a bolsevisták gyengébb támadásai a legtöbbször már a német állások előtében megfűszültek.

A lagunák vidékén a német páncélos erők ellentámadással visszaverték az újabb szovjet előretörést és rendkívül súlyos és véres veszteségeket okoztak a támadóknak. Csak egy keskeny szakaszon 1500 elesett bolsevistát számoltak össze.

A Don alsó folyásától északra egy német harcsoport egy páncélosoktól támogatott szovjet lövészadosztály kiinduló állásán

messze tútra vetett vissza. Valamennyi kísérő páncélos a csataterén maradt. Tizenhárom páncélos páncéltörő ágyúk löttek szét, négy páncélos pedig a páncélosok leküzdésére kiképzett csapatok robbanótöltéssel tettek harképtelenné.

Vorosilovgrád térségében a bolsevisták sok páncélos harcbevetésével újból megkísérelték, hogy visszacserezzék a német gránátosoktól rohammal elfoglalt és védelmezett fontos helységeket, hogy onnan kiindulva oldaltámadást intézzenek a szomszédos iparvidék ellen a szovjet páncélosok alighogy elhagyták az oltalmazó fedezéküket, megint a német páncéltörő és légelhárító ütegek megsemmisítő tüzebe kerültek. Ezek az ütegek kedvező állásaikból a legközelebbi idő alatt a bolsevisták hét harckocsiját felgyújtották vagy mozgásra képtelenné tették. A szovjet lövészeket oldaltámadásuk közben a német tartalékcsoportok elvágták és az utolsó emberig felmorzsolták.

A Donec folyása mentén levő iparvidéken gépesített német erőknek sikerült megszállniuk a bolsevisták utánpótlás szempontjából fontos utánpótlási útvonalát és megsemmisíteni szánokból és gépkocsikból álló két oszlopot amely utánpótlást szállított. A német csapatok itt többek között gépkocsikra szerelt és a gyárból most kikerült 12 gyalogsági löveget, több nehéz páncéltörő löveget, több lángszórót és nagy mennyiségű löszert valamint üzemanyagot megrakott több járművet, zsákmányoltak.

Zuhanó bombázó és harci repülőgépek nagy kötelékkel ebben a térségben támadták a szovjet páncélos csapatokat és menetoszlopokat.

Charkov térségében és magában a városban változatlan hevesseggel folytatódnak a súlyos harcok.

A várostól délre s délkeletre a német kötelékek egész sor ellentámadást indítottak a Donecmenti fenyegetőkből előre hajszolt szovjet hadoszlopok ellen és azokat — igen súlyos és véres

veszteségeket okozva nekik, — tovább üzték a parti erdőségekbe. A város keleti részén a Szovjet támadásokat intézett a város szélén húzódó vasúti töltés ellen. Az égő városban is súlyos utcai harcokra került sor anélkül hogy a Szovjetnek sikerült volna

Északafrikában és a Földközi-tengeren

Az olasz főhadiszállás 998. számú közleménye:

A tuniszi arcvonalon kedden főként helyi jellegű hadműveletek elszigetelt ellenséges csapatok megsemmisítésére, különféle hadianyag zsákmányolására és nehéz harckocsik elpusztítására vezettek.

A légi haderő mindkét oldalon tevékenyen résztvevett a harcokban. Légvédelmi ütegeink két angol repülőgépet lelőttek.

Castelvetrano ellen megkísérelt ellenséges légitámadás során egy négymotoros gép a légvédelem találatára következtében Porto Palo környékén lezuhant.

Német hadijelentés: a tuniszi arcvonalzakaszon indított támadó vállalkozás során kedden elvágott ellenséges csoportot felmorzsolunk, sok hadianyagot elpusztítottunk, vagy zsákmányoltunk. Német gyors harcra-

íft harcoló jövészkeletéket meg-

erősíteni. Egy ragyómet harcsoport az északi várost megtisztította az éjszakai harcokban oda benyomult bolsevistáktól és záróállást épített ki ahonnan visszavonta a további támadásokat.

pülőgépek meglepetésszerű alacsony támadásokat intéztek brit gépesített oszlopok ellen és szétugrasztották.

Berlin, február 17. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti az északafrikai helyzetről:

Rommel tábornagy haderőinek utóvédét a február 16-ára virradó éjjelen a kiadott parancsnak megfelelően visszavonultak a német-olasz páncélos hadsereg főállásába anélkül hogy az angolok eközben üldözték volna őket.

A 8. angol hadsereg legelőző részét csak a keddi nap folyamán követték igen lassan a tengelyes csapatok mozdulatait, anélkül is inkább mert az angoloknak az erősen alakított s más egyéb harci alakítványokkal borított terepen jelentős nehézségeket kellett leküzdeniük. Ezzel szemben megfigyeltük hogy az eddig nagy mélységben tagozott angol haderők az éjszaka irányában jobban felzárkóztak.

Funk és Göbbels a totális mozgósításról

Berlin, február 17. (NTI): A birodalmi propaganda hivatalok vezetői hétfőn és kedden munkatérkeztetést tartottak, melyen a párt, az állam és a véderő vezető személyiségei is résztvettek és jelentést tettek munkatérkeztetőknek a háborús döntéssel kapcsolatos kérdésekről.

Funk birodalmi gazdasági miniszter a mögöttes ország totális háborús részvételével szükségesé vált német gazdasági intézkedéseket ismertette a különösen számos üzem bezárásáról nyilatkozott. Ezeknek a bezárását — hangsúlyozta a miniszter — különböző okokból el kellett rendelni. Egy a polgári ellátási szervezet teljes egészében lényegesen csökkenteni kellett mert sok esetben a forgalom csak névleges volt.

Mostani intézkedések — mondotta a miniszter közgazdasági energiában lényeges megtakarítás; is jelentenek, mert a szűnő üzemek sem fogyasztanak villamos áramot, gázt, szénst s

csomagoló, fró és egyéb anyagot. Nem veszik igénybe a vasútiakat, postát, szállítókat és egyéb munkatérkeztetést. Ezenfelül a fegyverkezési termelés számára a helyiségek szabaddá válnak.

Ezen megtakarításokhoz a jövőben energiakorlátozásti intézkedések is fognak járulni, mert a szénre — noha termelési rendkívül fokozódott s folyton tovább fokozódik — a gázsi arányú fegyverkezési termelésnél van szükség.

Göbbels dr. birodalmi miniszter ismertette azokat a feladatokat, amelyek a bolsevista veszedelem és az ezzel szembeeszegett totális mozgósítás következtében a birodalomra hárulnak. Ebben az összefüggésben a pártot a háború totalitására hivatott vezérenek mondotta kijelentve, hogy a párt a következő hónapokban is erélylyel és forradalmi lendülettel megteremtí a totális háború és ezzel a totális győzelem előfeltételeit.

Nyugati légiháború

Egy amerikai bombázó köteléknek egy atlantióceánmenti francia kikötő város ellen intézett nappali támadás során légi harcokban 8 egymotoros gépet lelőttek.

A légi haderő nappal eredményesen támadott egy délengliai kikötőt és szerdára virradó éjjel sok romboló és gyújtóbombát dobott Swansea kikötő és ipari vidékére. (MTI)

A Milánó elleni bombatámadás áldozatai

Róma, február 17. A Milánó ellen intézett legutóbbi légi támadás halálos áldozatainak száma 86-ra emelkedett. A sebesültek

száma 422, akik közül 200-nak többé-kevésbé súlyos az állapota. (MTI.)

Felláztak az Afrikába küldött braziliai csapatok

Lisszabon, február 17. (Stefani.) Rio de Janeiróból jelentik, hogy azok a braziliai csapatok, amelyeket franciáészakafrikai

rendeltetéssel behajóztak, felláztak. A kormány sok tiszt és közlegény letartóztatását rendelte el. (MTI.)

Eltűnt egy angol tengernagy

Amsterdam, február 17. Az angol hírszolgálati iroda jelentése szerint a múlt világháború idején Jütlandnál vívott tengeri csatából ismeretes Browning tengernagy eltűnt. Azt hiszik, hogy egy hajókaraván vezetése során életét vesztette. (MTI.)

Gandhi egy hét óta börtöl

Stockholm, február 17. Kedden ért véget Gandhi börtölésének első hete. A mahatma állapota tovább romlott.

Kedden hat orvos volt körülötte. Hétfőn este az egyik orvos úgy nyilatkozott Gandhi állapotáról, hogy valószínűleg nemsokára már nem tud beszélni, mert ereje gyorsan hanyatl. Kénytelen írásban megér-

tetni magát környezetével. Ha azonban állapota az eddigi méreteket meghaladja, nemsokára az íráshoz sem lesz elég ereje.

A megüresedett szoboszlói ref. lelkesül állás betöltése

Mint Hajdúszoboszlólról jelentik, a nemrég elhunyt Demjén Ferenc hajdúszoboszlói lelkipásztor helyére Fehér János tiszaccsal lelkesül hívja meg Hajdúszoboszlói város presbiteriuma, Adám Gyula főorvos és presbiter társai indítványára.

A szoboszlói presbiterium kegyelettel emlékezett meg lelkesülő elhunytáról.

Budapest, febr. 17. A 42-es országos bizottság 20-án, szombaton délelőtti 10 órakor ülést tart és három rendeletet tárgyal.

Hungária Filmszínház
A fegyverek és művészet hőseinek filmje:
Tábori színház
Főszereplők: Hol Finken-zeller René Deltgen.
Előadások: 5 és 7 órakor.

Vígyszínház mozgó
A legvidámabb magyar film:
Hétszilvafa
Fősz: Turay Ida, Csontos Szilassy, Kiss Manyi Mály Gerő, Vaszary Piri.
Szerelem! Hangulat!

Az iparos-utánpótlás, az iparos-nyugdíj ügyében küldöttség járt a miniszterelnöknél

Árkalkulációs, anyagelosztási és egyéb fontos kereskedelmi és ipari ügyekben nagy tárgyalások folytak a kereskedelmi és iparügyi minisztériumban

Dr. Radó Rezső miniszteri biztos és dr. Harsányi Imre ügyvezető titkár a múlt hetet Budapesten töltötték, sorozatos értekezleteken vettek részt a kereskedelmi és iparügyi minisztériumnél, valamint az anyag- és ár-hivatalban. A debreceni Kamara a bútorkereskedelem árszabályozásának kérdéseit vitte fel, alaposan megvitatták és az ár-hivatal megfelelő intézkedést tett. Behatóan megvizsgálták a használt könyvek árának szabályozását, az önkéntes árverések tartásának ügyét, a vidéki szállodai árak rendezését, az olajlerakatok kalkulációit. Szabályozták a drogútlak bruttó haszonkulcsát.

Február 7-én megjelent a fenyő szerfa árszabályozó rendelete, most megbeszéltek a gyakorlati végrehajtást. A legközelebbi ár-hivatali értekezleten a kamarák beszámolnak időközi tapasztalataikról.

Az általános textil árrendelet revíziójára is sor kerül, valamint a vegyészeti, vasipari, és élelmiszeripari anyagok kalkulációs ügyét is megvitatták.

A budapesti kamaránál a miniszteri biztosok és főtitkárok értekezletén a tejtermék-kereskedelmi kérdéseit vitatták meg. A lábbeli fajtákra vonatkozó rendeleteket megküldik az érdekelteknek megfelelő tájékoztatás végett.

A debreceni Kamara javaslatára egyhangúlag kimondták, hogy a fűszer- és élelmiszerkereskedelem haszonkulcsa sürgősen rendezendő. A szakiparosok között igazságosan elosztják a rúdvasat, fényképezőlemezeket és táblaüvegeket. Részletesen megvitatták a textilkereskedők bevásárlási könyvének ügyét. Le-tárgyalták az árukapcsolás kérdését. Árukapcsolásnak nevezik, ha a kereskedő vagy gyáros valamely cikket csak úgy hajlandó kiadni, ha mellette más, neki tetsző cikket is vásárol a megrendelő. Az értekezletet főleg az a szempont vezette, hogy a póttanyagokból készült cikkek zavartalan bevezetését biztosítsák.

Dr. Radó Rezső és dr. Harsányi Imre résztvettek azonban értekezleten is, amelyet Varga József kereskedelmi és iparügyi miniszter elnöklésével a kamarák miniszteri biztosával, főtitkárával, ügyvezető titkárával és a többi szakminiszterek megbízottjaival kamarai nap keretében tartottak. Itt a következő nagyon fontos ügyekről tanácskoztak több órán keresztül: a tüzelőanyag nagy- és kiskereskedelmi kijelölésének revíziója. A kamarák közreműködését biztosítsák az adószámlák alkalmazott szakmai haszonkulcsok megállapításánál. Iparjogositványok véleményezési ügyei. A debreceni Kamara napirendre hozta a petroléum-küld engedélyezését. Egyéb ügyek voltak: a kereske-

dők paprika ellátása, az egyéves textilipari szaktanfolyóknak a szakbavagó gyakorlatba beszámítása, tüzelőanyagellátás, a darálóipar rendezése, a több iparra jogosító iparigazolványok szövegezésének helyes megoldása, a nagy- és kiskereskedői tevékenység együttes üzésének esetében a visztoneladók részére és a saját detail üzletben árusítandó áruk százalékos megosztásának ügye.

Az Anyaghivatalnál rendezett kamarai értekezleten dr. Radó Rezső miniszteri biztos felhozta a kisiparosok vaslemezével, a szerekkel, szappanfűzőkkel kellő nyersanyaggal való ellátásának ügyét. Szó volt a cipészek és ácsok szeggyel, a vízvezeték-szerelők ólomcsöveivel, a fodrászok üzleti fehérszalmával, a bőrdíszművesek a szükséges nyersanyaggal való ellátásának kérdéséről is.

A március havi cementellátást a kamaráknál kiosztották, sőt az új építkezésekhez szükséges

DEBRECZEN 2. OLDAL 1943. II. 18.

anyagon kívül, kizárólag javításokra, téglát és cserépet adnak. Ugyancsak sík üveget és szigetelő lemezt is utalnak ki.

Kállay Miklós miniszterelnök-nél megjelent az Ipartestületek Országos Szövetségének küldöttsége Tóth Pál elnökkel és dr. Radó Rezső miniszteri biztossal. Arra kérték a miniszterelnököt, hogy a kereskedelmi és iparügyi miniszter állásfoglalását tegye magáévá és támogassa azt a törekvést, amely az iparos-nyugdíj kérdését sürgősen megoldani kívánja, gondoskodni akar az iparos utánpótlásról, a tanonckérdésről, a tanoncnevelés terén célszerű intézkedések kiadásáról. Kérték, tegye lehetővé a magánépítkezéseket a mai viszonyok között megengedett mértékben. Az átmeneti gazdálkodás tartama alatt a hadirokkantok átképzésére megfelelő intézkedéseket kértek. Mivel a kamarákat egyre több munkával és mind szélesebb mederben terhelik, új feladatok megoldásával bízzák meg, emellett szükséges a megfelelő megerősítésük. Az ipartestületek helyzetének megszüldésére is támogatást kértek a miniszterelnöktől.

A villamoskalauzok kérései helyzetük javítására

Foglalkoztunk már lapunk hasábjain a villamoskalauzok kivánságaival. Ezzel kapcsolatban most a kalauzok köréből felsorolják kivánságaikat a következőkben:

Több mint egy évtizede kérjük az 1923-ban megszüntetett családi pótlék újból való rendszerezését. A feleség és eltartott öreg szülő után még mindig nem kapjuk a családi pótlékot.

A tűzharcos törvény rendelkezéseinek teljes végrehajtását kérjük a vállalatnál. Kérjük évek óta a hadipótlék folyósítását.

Évek óta sürgetjük a méltányos fizetésemelést, mert most van olyan kalauz, aki 20 éves szolgálat után 129 pengő fizetést

kap egy hónapra és ehhez jön most a 30 százalékos lakbérrel. A most felvett női kalauzok máris 120 pengőt keresnek.

Kérjük, hogy az állami alkalmazottak fizetéscsökkenésével együtt leszállított fizetésünket állítsák vissza.

Ez az egyetlen volt, amit végre most január 1-től visszamenő hatállyal megkapunk, de, hogy mikor, azt még nem tudjuk. Ez havonként csak pár pengőt jelent.

Remélhető, hogy a HÉV igazgatósága megértéssel kezeli a villamoskalauzok kérését és rövidesen megoldja a kérdést.

Emelték az OTBA szolgáltatásokat és kibővítették a biztosítottak körét

A hivatalos lap vasárnapi számában megjelent rendelet összefoglalja az OTBA-ra vonatkozó eddigi kormányrendeleteket. Jelen tékeny mértékben felemlik a szolgáltatásokat és bővíti a biztosítottak körét. A rendelet az önkormányzati szerződéses és tiszteletdíjas alkalmazottakat is az OTBA-tagok sorába iktatja; megbetegedésük esetén ugyanazokra a szolgáltatásokra van igényük mint a végleges tisztviselőknél. Kimondja a rendelet, hogy a hatvanadik életévüket be-töltött, vagy teljesen munka- és keresetképtelen szülők — még akkor is ha a rendelkezések szerint nem lehet igényük családi pótlékra — a jövőben ugyanazokban az OTBA-szolgáltatásokban részesítendő, mint a többi családtagok és hogy a honvédség-nél szolgálatot teljesítő tagok és azok hozzátartozói is igénybe vehetik az OTBA-t.

A szolgáltatások mértékét is bővíti a rendelet. A háziorvosi és szakorvosi kezelést a tagok ideiglenes tartózkodási helyükön is igénybe vehetik. Ily módon a hivatalos kiküldetésben járó, vagy szabadságát más községben eltöltött tisztviselő a hozzátartozója megbetegedése esetén bárhol azonnal orvos kezeléshez juthat. A házi- és szakorvosi ellátás tekintetében választási jogot biztosító cenzusz havi 300 pengőről négyszáz pengőre emelték. Felemlik a rendelet a tudógyógyintézet-i ápolás esetén térítendő összeget is. A havi 200 pengőn aluli járandósággal bíró tag kedvezménye százszázalékos. Az ennél magasabb fizetésű alkalmazottaknál a kedvezmény mérve emelkedik, a gyermekek száma szerint is. A

cukorbaajos OTBA-igényjogosultak az inzulint a jövőben ingyen kapják.

A gyermekágyi segély összege eddig a havi járandóság harmadnegyed részének felelt meg. A jövőben a teljes havi fizetést fogják ezen a címen kiutalni és ennek legmagasabb értéke az eddigi 300 pengővel szemben most 500 pengő. Temetési segélyben eddig az OTBA szolgáltatásaira nem igényjogosult családtag nem részesült. Ezentúl a temetési segély felét az ily feleség után is ki kell utalni. Teljes temetési segélyre jogosult a hős halált halt vagy a hadifogságban meghalt tag hozzátartozója. A rendelet a temetési segély legmagasabb összegét az eddigi 800 pengő helyett ezer pengőben állapítja meg.

A rendelet február 15-én lép életbe. A kormány újból jelentős lépéssel fejlesztette közalkalmazottaink szociális gondozását. Az OTBA-tagok eddigi járulékaik fejében kapják a magasabb szolgáltatásokat. Rövidesen megvalósul a fogszakorvosi kezelés. A kormány programja az általános szociális színvonal emelése. Ebbe a keretbe illeszkedik a most megjelent rendelet.

Babi kelengye
Kocsi paplan
Fiú és leányka kabát
Takács Gizellánál
Péterfia u. 15. Keresztúriútel

Húszezer kiló cukorral üzött panamát lepézték le

Letartóztatták a dunakeszi közellátási hivatal vezetőjét és hét bűn ársát

Budapest, febr. 17. A közellátási rendszert detektívjei és a csendőrség kiderítették, hogy Dunakeszről 2 vagon, 20.000 kg cukor került, mint fekete árú Budapestre és a nagymennyiségű cukor nagyrészt Budapesten is adták el.

Kiderült az is, hogy a megszerzett társaságnak vezetője a dunakeszi közellátási hivatal élén állott és elsősorban öt helyezett elszettes letartóztatásba. Tyll János 57 éves főtisztviselő a dunakeszi közellátási hivatal vezetője, akit a vizsgálóbíró egy rendbeli folytatólagosan elkövetett hivatali sikkasztás, a honvédelem érdekei ellen elkövetett bűntett, továbbá megvesztegetés és hamis tanúzásra való rábírás büntette miatt tartóztatott le. Rajta kívül letartóztatásban van még hét dunakeszi lakos.

A már eddig rendelkezésre álló

adatok szerint Tyll János jogtalanul nagymennyiségű cukor-utalványt adott el a letartóztatottak közül többeknek és egy kiló cukorról szóló utalványért egy pengőt követelt és ilyenformán 20.000 pengőt szedett össze jogtalanul. A vásárlók azután ezt a fekete árut az utalványok ellenében kiváltották és kilonként 6-8 pengőért adták el.

Mindazok ellen, akikről bebizonyosodik, hogy a jogtalan úton szerzett cukorral láncolatot követtek el és a cukrot a megengedettnél drágábban hozták forgalomba, árdragító visszaéles büntette miatt is megindul majd az eljárás. A nagyszabású bűnyűben dr. Melles Ernő budapesti vizsgálóbíró rövidesen kiszáll Dunakeszre, ahol helyszíni vizsgálatot tart az ügy teljes tisztázása céljából.

Válóperi tárgyalás esernyőcsatával a debreceni törvényszéken

Szerdán délelőtt botrányos jelenet történt a debreceni törvényszék földszinti folyosóján. Dr. Papolezy Gyula tanácselnök szobája előtt, ahol valóperi tárgyalást tartottak, az egyik valóperes hölgy nagy izgalomban ké-kézre kapta esernyőjét, azzal kezdte csépelni alaposan a férje tanuját, akinek vallomását rá-nézve rendkívül sérelmesnek tartotta.

A megtámadott hölgy kénytelen volt védekezni — ugyancsak esernyővel. Az esernyőcsata meg-

felelő lármával történt és az üte-seket sűrűn követték a bécseület-sértő, rágalmazó kifejezések is.

A botrányos verekedésre összegyűltek a tárgyalásokra várakozó felek, de nem avatkoztak a verekedésbe, ami tekintve a felek igen izgatott állapotát, nem is volt tanácsos.

Az egyik ügyvéd, aki a perben érdekelve volt, a törvényszéki kaput kérte segítségül, aki erőlyes fellépésével rendelt is terem-telt olyan módon, hogy az ünlétebből eltávolította őket.

Rablógyilkosság áldozata lett Gödöllőn egy állatorvos

Gödöllőn titokzatos rablógyilkosság áldozata lett Bendly A. Ernő ny. állatorvos, akit Ungvári út 3. sz. alatti házanak halószobájában szétrombolt fejjel-holtan találtak.

Az eddigi adatok szerint még vasárnap éjjelel 1-2 óra között történt a gyilkosság. A tettesek fejzecsapásokkal gyilkolták meg az állatorvost. Az is kiderült, hogy rablógyilkosság történt, mert az áldozat lakásán a nyomozóközégek sem pénzt, sem értékeket nem találtak, holott köztudomású volt, hogy Bendly A. Ernőnek megtakarított pénze volt.

A gyilkosság ügyében a gödöllői csendőrség széleskörű nyomozást indított, amelynek során az egyik tettest már elfogták, valószínű, hogy a másik gyilkos Budapest felé szökött. Bendly A. Ernő nemrégén került nyugállományba, addig Bánok-szentgyörgyön volt állatorvos. Nyugalombavonulása óta lakott Gödöllőn és különváltan hétfőn fedezték fel. Már rádiókörzést bocsátottak ki a gyilkos társának kézrekerítésére és a nyomo-

zásba most nagy lendülettel kapcsolódott bele a budapesti rendőrség is.

Wassmund professzor Debrecenben

Tegnap délután az Árpád sin-autobusszal Csillery András professzor társaságában megérkezett dr. Martin Wassmund berlini egyetemi tanár és fő-törzsorvos a debreceni egyetem vendégéeként. Az egyetem felvételi épületében nyert elszállásolást.

A berlini professzor d. u. 6 órakor tartja meg a Belkínika tanteremben előadását az arc-és az állcsontok lövésű sérüléseinek sebészi gyógykezeléséről.

— Paraguay elnökévé ismét Morinogot, az eddigi államelnököt választották meg, aki még esztendőig lesz elnök.

B VATTAY MARGIT
tánc- és mozgástanítási tanár-nő növendékeinek jókora csejű táncelőadása

SZÉPÉC AZ EROBEN
mozdulatművészeti bemutató előadás — március 7-én d. u. 3 óra-ko. a

BIKA DISZTERMÉBEN
Jegyek előre válthatók a tánciskolában, Kossuth u. 11.

PERZSA
szőnyeget
magas áron
VESZEK

Ajánlatokat sürgősen kérem az

Arany Bika szálló

portásához Borbás névre leadni.

Fej-

és derékfájás, idegesség, emélgés, tisztálalan toin, gyakran csak az emésztést zavaroknak következménye. Ilyenkor is kell a **DARMOL**

SZÍNHÁZI MŰSOR.

Csütörtökön este: Szerencsetánc. Selmeczy Mihály jubileuma. Pénteken este: Bolond Ásvayné, tisztviselő-est. Szombaton este: Roninok kincse. B) bérlet.

SZÍNHÁZI KISTÜKÖR.

SELMECZY MIHÁLY 25 éves művészi jubileumának alkalmából a „Szerencsetánc” c. Stolz-operett kerül előadásra ma este. A jubileumi est ünnepélyes keretek között zajlik le. Az Országos Színművészeti Kamara részéről vitéz Laczko József titkár fogja üdvözölni a jubileum Selmeczy Mihályt a színtársulat tagjai nevében vitéz Molnár Iván, ezenkívül üdvözlés hangzik el Debrecen város és a sajtó részéről. Az ünnepi díszelőadás méltó kereteket jelent Selmeczy Mihály jubileumához.

KOLLÁR LIVIA játssza a címszerepet a „Mária főhadnagy” c. operettben melyet március 6-án mutat be az Unger-társulat. A férfi főszerepben Márky Géza jutott hálás feladathoz.

NAGY CSILLA rövid szabadságra ment hogy betegségét teljesen kiheverje. A Csongonai-színház kedvence szombatra vasárnap a **VIOLETTA** előadása előtt rosszul lett és az orvos pihenőt ajánlott számára. Március közepén azonban már ismét fellép a kiváló művésznő.

UJHÁZY GYÖRGYNEK, a kitűnő írónak egyik érdekes meséjű darabját leközölte eredeti bemutatónál Unger direktor. A darabot március második felében mutatják be a Csongonai Színházban.

ÉRDEKES HELYZET alakult ki a pécsi színház körül. Hlatky Lászlónak, a Debrecenben is jól ismert színházgátonak megbízása február 15-én lejárt. A város színházi bizottsága most egyhán gúlag úgy határozott, hogy a színház igazgatói állásra pályázatot hirdet. Ez nem jelenti azt, hogy nincsenek megelégedve Hlatky László eddigi működésével hanem arra az álláspontra helyezkedtek, hogy Pécs kulturális város és válogathat a színházgátók között. Hlatky Lászlót mindenesetre felszólították hogy vegyen részt a pályázaton. Ugyanezen az ülésen közölte a polgármester, hogy a kultuszminiszter ebben az évben nem járulhat hozzá a pécsi színház támogatásához és így a kultuszminiszter részéről várt harmincezerpengős támogatás elmarad.

FILM

A **VIGSZÍNHÁZ** tegnap este nagy siker mellett újította fel a magyar filmvígjátékok egyik legkedvesebb, legszórakoztatóbb darabját a **HÉTSZILVAFÁT**. — A hétszilvafás dzsentri szerepében Csontos egyik legkitűnőbb alakítását nyújtja a Turay-Szilassy kettős a romantikát szolgáltatja, míg Mály és Vaszary a nevetetés hálás feladatát vállalják magukra és a legnagyobb eredménnyel teljesítik is. A kísérő műsor érdekes.

Csongonai Színház
Február 18-án, csütörtök este
SELMECZY MIHÁLY
25 éves színészjubilumi estje
Szerencsetánc
Február 19-én, péntek este
filléreshelyárrakkal
Bolond Ásvayné
Tisztviselő-est.

Ismerjük meg városunkat Bethlen-utca

Valamikor ezt az utcát hívták Kis-Mester utcának, amint Civis hozzászóló igen értékes hozzászólásából is tudjuk. Ma háromszor fordul elő a Bethlen-név a debreceni utca elnevezéseknél. — Bethlen-utca, Bethlen Gábor-tér és Bethlen Kata-utca szerepel. — Nem szerencsés, mert könnyen megtévesztésre adhat alkalmat bár az is bizonyos hogy a Bethlen-utca név alatt a Hatvan-utcából nyíló és a Honvéd-utcaig tartó utcát érti mindenki.

Nevét minden bizonytalannan onnan kapta mert sokat köszönhet ez az ősi város a Bethlen-név legnagyobb viselőjének, Bethlen Gábornak, az erdélyi fejedelemlnek aki korá legkiválóbb hadvezére s diplomatája is volt. A magyar protestáns vezéralakja — Pázmány Péter nagy kortársa és az európai Protestáns Unió egyik szövetségese.

Éppen azokban az időkben Erdély fejedelmi székhelyébe Bethlen Gábor, amikor ez a város is igen sok megpróbáltatáson és sarcoláson ment keresztül. Szenvedése megszámlálhatatlan volt, mert török hordák és császári zsoldos maratócok egyaránt eljártak ha rácsolni erre a tájra. A bécsi béke utáni állapot volt ez, amikor Debrecen is Erdélyhez, illetve a Partiumhoz csatolták a Partium pedig az erdélyi fejedelem birtoka volt. Ilyen előzmények után került a fejedelmi székhely Bethlen Gábor, aki szinte egycsapásra megváltoztatta a szomorú és sanyarú helyzetet. Erős kézzel lépett fel a bécsi udvar ellen, s egymásután hódította meg Felső Magyarországot, már-már királlyá lett.

Híres mondása volt, amikor felkínálták neki a királyságot: a magyar királyokat az esztergomi érsek szokta királlyá koronázní. Ő pedig hithű protestáns volt, s így érthetően megelégedett Erdély fejedelmi székével.

Elmondhatjuk, hogy Debrecen kedvelt városa volt.

A sok magyar város között, melyeket felemelt nem véletlenül választotta ki Debrecen, hanem inkább azért, mert ez a város volt a magyar kalvinizmus erős vára és az ellenreformáció harcai között ő is erősíteni akarta ezt a protestáns erőt mely támasza volt az egyetemes magyar reformációnak.

Mindenekelőtt magát a várost pártfogolta, mert kiváltság leveleivel a további zaklatásoktól akarta megkímélni. A város szerzett jogait tetézte és a régiakat megerősítette.

Nagy jöltövénye volt a Kollégiumnak, amint azt Szűts munkájából is látjuk, mert sok pénzzel segítette.

Nemes protestáns meggyőződésének adott akkor erőteljes kifejezést amikor a megrongálódott híres Nagytemplomát ennek a városnak kijavíttatta.

Járt ebben a városban és meg is szállt itt, amikor 1619 szeptember közepén felsőmagyarországi hadjárata után vissza tért Erdélybe, ezt az utat választotta.

Debrecen város nagy pompával és hódoló rajongással fogadta a falai közé érkező erdélyi fejedelmet, Bethlen Gábert. Szeptember 19-én érkezett a városba, amikor is Pente Máté Turi Szabó János és Tóth Lőrinc tanácsnokok fogadták a város keleti kapujánál.

Az ékes beszédekre maga a fejedelem választott és Debrecen népe nagy megnyugvással halhatta hogy ezután is kegyébe fogadja kedves városát az erdélyi fejedelem.

A mai Bethlen utca története tehát ezze a jelenettel is összefügg, mindenekelőtt azonban ez a sok-sok kegyvel melyet ez a város a nagy erdélyi fejedelem jóvoltából élvezett. Neve fogalom volt századokon keresztül ebben a városban és a legújabb városrendezési munkák után így került egyik előkelő utca homlokára a Bethlen-név. Minden más hiedelemmel szemben a Bethlen Gábor neve majd később a Bethlen Gábertér is ezt az emléket őrizte meg és Bethlen Kata szintén a nagy fejedelem családja iránti hálát juttatja kifejezésre. A Kis-Mester utca volt az előd-

mely a múltban is jelentős szerepet játszott. A Honvédutca oldalánál, ott ahol a Hájó utca kétfele bontja, valamikor összetartozott és a Kis-Mester utca része volt. A kiszélesedő részen tartották a vásárokat mely vásártársnak engedélyezése a Hunyadiak nevéhez fűződik. Egyébként amint már a Mester utcánál is irtuk, ez a név visszanyul a XIV. századba és Dózsa-mester nevével függ össze, Debrecen első ismert földesurának nevével. Tehát nem mesterség, nem mesterek utcája, hanem Dózsa mester háza kertje, földje állhatott ezen a részen amikor a mester szó előkelő állást is jelentett és csak tudományos embernek járt ki.

A mai Bethlen-utca előkelő volta, mely maigán meglátszik külsején is, erre vezethető vissza és őrzi híven időtlen időkig a nagy erdélyi fejedelem kegyét Debrecen városában.

Vásáry Tamás zongoraestje az Arany Bika dísztermében lesz

A hatalmas érdeklődésre tekintettel, mely Vásáry Tamás, a 9 éves debreceni művész önálló zongoraestje iránt megnyilvánul, az eredetileg a Zeneiskolában tervezett estet az Arany Bika dísztermében tartják meg. A kis Vásáry Tamás koncertjének hírére úgy a kamarabérlők, mint nagy hangversenybérlők, a nagyközönség és a debreceni iskolák ifjúsága egyaránt olyan érdeklődést tanúsítottak hogy csak így lehetett biztosítani helyet az érdeklődők számára.

Vásáry Tamás egyszerű és már olyan kora gyermekkorban kibontakozó művészete egyébként teljes mértékben megérdemli a zenei publikum széleskörű érdeklődését. Olyan programot állított össze koncertjére, melyen a zongoraművészet örök értékeit szívaltatja meg és melynek keretében tökéletesen érvényre jut kis művész széles skálájú művészete is. **Vásáry Tamás** eredeti önálló egyéniség, akinek hatalmas, kirobbanó erejű tehetsége igazi élményt fog jelenteni a zongoraest közönségének. Az est jegyeit tanácsos a dr Bertók könyvkereskedésében még ma biztosítani mert péntektel már csak a megmaradt jegyek állanak a közönség rendelkezésére.

Farkasok megtámadtak egy kislányt, teherautó mentette meg

Husztófalva közönségben a farkasok megtámadtak egy kislányt. Szerencsére egy tehergépkocsi érkezett a helyszínre. A vezető a gépkocsival egy farkast elgázolt és a kislányt megmentette.

Időszerű kislexikon

A balti államok jövődjéről szóló hírek ráirányítják a figyelmet Európának erre az ősi darabjára. Ősi, mert földtanilag a legrégebbi darabja Európának, a földrajz tudósai szerint a balti masszívum volt az a szilárd mag, amelyet a földnek az évmilliók során bekövetkezett vetődései és gyűrődései sem tudtak helyéből kimozdítani. Lettország, Litvánia és Észtország helyezkedik el ma a balti pajzson. Észtországot a magyarokkal rokon észak lakják. Művelt, rendes, nép. Lakosainak száma alig haladta meg az egymilliót. Fővárosa Tallin, amelynek anynyi lakosa van, mint Debrecennek. A második állam Lettország, területé feleannyi, mint Magyarorszáé. Lakóinak száma kétfélmillió. Fővárosa Riga. Litvánia a legdélibb balti állam. Területe 55.000 négyzetkilométer volt a háború előtt, amint hogy az előbbi két állam területénél is a háború előtti állapotokat kell értenünk. Litvániának kb. két és félmillió lakosa van. A lakosok száma sem egyezhet már ma a fentebb felsorolt adatokkal. A szovjet ugyanis, amikor rátette a kezét a balti államokra, az intelligenciát kiirtotta, vagy Szibériába szállította.

Antal István miniszteren szem-műtétet hajtottak végre

Budapestről jelentik: Dr. Antal István nemzetvédelmi propaganda miniszteren kedden délelőtt Imre József dr. egyetemi tanár a szemészeti klinikán sűr-

gős műtétet hajtottak végre. A műtét jól sikerült, de a betegnek még 2-3 hétig a klinikán kell tartózkodnia.

Rézgálic helyett „fekete gálic”

Rendelet szabályozza a fekete-gálic forgalmát és árát.

A vörösréz beszerzése körül súlyos nehézségek következtek rézgálic az idel évben is csak korlátozott mennyiségben fog a szőlősgazdák rendelkezésére állani. Ezért a földművelésügyi miniszter „fekete-gálic” néven új védekezőszert fog a gazdáknak ajánlani amely szintén réztartalmú és a peronoszpóra ellen sikeresen használható. Minthogy tartani lehet attól hogy szabad forgalom esetén a

fekete gálicot áruhámozásra vagy üzérkedésre használják, a kormány a fekete-gálic árát szabályozta és a fekete gálicra nézve — a rézgálichoz hasonlóan — utalványrendszert vezetett be. Most jelent meg az erre vonatkozó kormányrendelet amely a fekete-gálic árát a szőlősgazda társadalom előtt már ismeretes módon, a rézgálic forgalmához hasonlóan szabályozta.

A német légió orvosi szolgálatának vezetői Budapestén

Vasárnap, február 21-én Budapestre érkeznek a német légi haderő orvosi szolgálatának vezetői, akik Nagy Vilmos honvédelmi miniszter meghívására egy hetet töltenek Magyarországon és főleg a magyar légi haderő repülőorvosi szolgálatának különböző teljesítményeit tekintik meg. A német orvosvezetők Budapestén több előadást tartanak és ezekben a háborúval kapcsolatos legidősebb orvosi kérdéseket vizsgálják meg.

Magyar hősök

Példás hősiességgel harcolt a Galdajowka község körül 1942 szeptember 10-én és 15-e között lefolyt küzdelmekben Pusztai Jenő hadapród-mester, aknavető szakasparancsnok. Szakaszát elszakeredett küzdelmekben jelentős veszteséget szenvedett, de megsebesült a mellette harcoló gyalogszáddal valamennyi tisztje is. Pusztai hadapród ekkor saját aknavetőinél csak a legsúlyosabb sebbet kezelte hagyta, többi embereivel megerősítette a emített gyalogszáddal vonalát s átvette a századparancsnokságot is. Hősi bátorságával fellekesítette a parancsnok nélkül maradt puskásszáddal honvédet is, ügyhogy azok, valamint saját aknavetői nagy elszántsággal szálltak szembe az újabb ellenséges támadással. A kifejlődött heves küzdelemben kiváló hatással irányította aknavetőinek tűzét, sőt egyik géppuska kezelést is átvéve olyan sikerrel vezette a kötelék további harcát, hogy a később megismétlődő bosevista támadásokat is teljes sikerrel verte vissza.

Tavasszal nadrág lesz a hölgydivat

A Budapesti Divatközpont szakmai bemutatóján olyan újdonságokat mutattak be, melyekről arra lehet következtetni, hogy tavasszal nálunk is, Németországhoz hasonlóan, tért hódít a hölgyek körében a nadrágviselés. Fiatal, vékony hölgyeknek nagyon praktikus és elegáns viselet sporthoz. Hegyek között kellemes, meleg öltözet. A barna, vagy sötét nadrághoz nyerszínű blúz és világos drapp kabátot viselt a próbakísérő.

FIGYELEM!

Borpincészetünkben a legkitűnőbb uradalmi ó és új fajboraink: ajánljuk vendéglősök, kocsmárosok és az italmérők figyelmébe.

Laczi István
az „Arany Bika” volt pince-mestere és társai,
HATVAN-UTCA 37. SZÁM.

Alapítvány a Györfly-kollégiumnak

Bihar vármegye törvényhatósági kisgyűlése foglalkozott a Györfly István kollégiumnak a vármegyei törvényhatóságához intézett felhívásával, hogy anyagi támogatásban részesítsék a kollégiumot. Erre a célra Bihar vármegye 5000 pengős alapítványt tett, amit a kisgyűlés egyhangú lelkesedéssel fogadott el. Mint már megírtuk, a budapestihez hasonlóan a vidéki egyetemi városokban is létesülnek a paraszti sorsból származott és a falu vezetőinek kiképzendő egyetemi hallgatók Györfly-kollégiumai, így Debrecenben is működik ilyen otthon.

A cipőtisztítás

nem fényűzés manapság, ha igen fontos és komoly művelet, valóságos művészet, melynek célja az, hogy megmentsen minél jobb állapotban, minél több időre a mai időkben olyan nagy-rabecsu cipőt. Régebben, amikor még válogattak az emberek a cipőkben s ha kitaposták, már nem használták, mivelhogy nem volt meg a kecses formája, a cipőtisztítás tényleg fényűzés volt, mert arra törekedtek, hogy tükörfényes legyen, ez volt a főcél, nem pedig az, hogy minél tovább tartson a cipő. Most azonban, amikor az lett a divat a kényyszerűség hatása alatt, hogy a kitaposott kényelmes cipő a jó, nem a tükörfény a fontos, hanem a cipőnek olyan irányban való ápolása — valósággal ápolás — hogy a használhatósága, tekintet nélkül a kitaposott voltára, minél tovább tartson. A cipő beszerzése nagy gond, de még nagyobb gond a tartása. A cipő ápolására térdővel, esős időkben van a legnagyobb szükség. A hólé igen árt a bőrnék, de a sár is nagyon káros. Erthető, hogy ezen veszedelmektől óvni igyekeznek a cipőt. — Sokféle kenőcs, tisztítószert van forgalomban, de az a fontos, hogy csak olyan kenőcsöt, tisztítót használjunk, amelyek nem árt a bőrnék, nem marja és nem repedezik a használat után. Vigyázní kell arra, hogy az átázott cipő lassan száradjon meg és nem szabad nagyon meleg helyre tenni száradni, mert akkor romlik a felsőbőr: A hólé a bőr zsíradékos anyagát kimossa és ezért ezt az anyagot pótolni kel, mert a száradó bőr repedezik. A gondos cipőtulajdonos igen célszerűen cselekszik, ha parafinból, gyantából és fagygyúból készült kenőccsel fongozza a cipőt, mert ilyen módon a bőrt nemcsak tisztán, hanem puhán is tartja és rendszeres kezeléssel vízhatlanná válik.

Egy úrilány háromszor adott vért egy hét alatt sebesült katonáknak

Szürke kis könyvecske van a kezében. Az önkéntes véradók igazoló könyvecskéje. Komoly-ságot és tiszteletet ébreszt már maga a könyv is bennem. — Ahogy lapozom a belső oldalon, három dátum és mellette a sebesült klinika bélyegzője és az illetékes doktor úr aláírása.

A sorrend a következő: február 5, február 6 és február 12. Tehát háromszor egy hét alatt s a harmadik esetben éjfél után adta önzetlenül áldozatosan alig húszéves fiatal életének lüktető, tiszta nemes erejét Nagy Babi úrlány, azoknak, kik a Don mellett hulltak az övéket mindnyájunkért.

Vérüket áldozni a hazáért szent kötelesség és magasztosan, fenséges, szép. Egy fiatal leány háromszori véradása egy hét alatt szintén olyan szép és nemes tény, amelyet nem szabad véka alá rejtenünk. Tudni kell róla mindenkinek és példaképpen kell, hogy ragyogjon előttünk. Érezze csak át mindenki ez áldozatos cselekedet nagyságát, melyre oly kevesen volnának képesek.

Vegyük csak le nyugodtan mélyen tisztelt közvélemény a kalapot az önként vállalt kötelességteljesítés előtt és gondolkozunk.

Polgár Gyula.

A karcagi tömeges arzénmérgezés több betegét ápolták a debreceni klinikán

Tizenhat halottja és közel száz nyomorékja van a tömegszerenestlénségnek

A karcagi tömeges arzénmérgezés eddig már 16 halálos áldozatot kívánt. De közel száz azoknak a száma, akik elnyomordottan tengődnek. Fejük megdagad, lábaik elerőtlenednek. Egyiknek-másiknak állapota már javulóban van, segít az orvosi kezelés és az erős szervezet.

A megbetegedések sorozata a karcagi szegényházban kezdődött, ahol előbb több ápolat lett rosszul, majd a szakács és gondnok. Beszállították őket a debreceni klinikára, ahol ápolás alá vették mindnyájukat. Nagyon hamar ugyanez a sors érte utól őv. Pádár Jánosné, a járványkórház ápolónőjét, akik be is szállították azonnal Debrecenbe és az első halottak között szerepel.

Nemsokára Barta Bálint gazdát szállították a debreceni kórházba. 118 kilós, hatalmas fizikumú ember volt. Rövid idő alatt 58 kilóra fogyott le. Halála után a boncolás megállapította, hogy nagymennyiségű arzén volt a szervezetében. Most már meg tudták, hogy mi az oka a karcagi sok-sok halálzásnak.

Gyorsan szállították a beteget Debrecenbe, most már mind tudták, hogy kell kezelni. Megindult a vizsgálat. A szálak Hajdú Lajoshoz vezettek. Akik október 27-ike és 28-ika között vettek kenyeret a péktől, azok lettek betegek. Ő maga is rosszul lett, úgy tántorgott át a szembe levő kocsmába nagy panaszokkal. Valami unikumot kért s

panaszkodott, hogy nem tudja mi leli. Felesége is rosszul volt. A kocsmáros, aki Hajdúnak panasza rá unikumot adott, annak is megdagadt reggelként a feje, tehát nem tudták, mi történt.

A környék emberei a pékhez jártak kenyérért. A pék szívesen mérte, most éppen úgy, mint máskor. Vitték a kenyeret. Hazakerkeztek és nekiláttak. Sokszor még az úton megkezdtek. Másnap érezték, hogy valami baj van. Rogyadozott az inuk, mikor felkeltek a fejük is megdagadt.

Egyik kérdezte a másiktól: Szent Isten, mi történt velem, nem tudom — mondta —, csak nagyon gyengének érzem magam. A lábam se bír. Meg aztán a fejem, olyan vagyok, mint a részeg. Átment a szomszédba, panaszkodni akart, de a szomszéd is azzal kezdte. Így csak néztek, bámulták egymást. Orvoshoz szaladtak, gyógyszerrel adott. Kórházba vitték őket, de a baj még senki se tudta.

A pék — akit őrizetbe vettek — beismerte, hogy svábbogár ellen vásárolt valami védőszert. Azt is beismerte, hogy ez a védőszert egyszerű a liszt közé borult, de nem gondolta, hogy ez káros lehet. Az emberek, még az áldozatok hozzátartozói is, bizonyos sajnálkozással vegyes érzéssel beszélnek róla. Becsületes, szorgalmas embernek ismerték, azt senki nem gondolja, hogy szándékosan követte volna el a végzetes tettet.

A Múzeumbarátok Köre összejövetele

A Debreceni Múzeumbarátok Köre kebelében alakult műgyűjtők baráti asztaltársasága a Déri-múzeum helyiségében szerdán este tartotta február havi összejövetelét. Ez alkalommal a szép számmal összegyűlt tagok és vendégek a magyar néprajzi tudomány, közelebbről a magyar népművészet színes világában szórakozhattak espedig egyrészt az asztalokra kihelyezett hazai és külföldi néprajzi szakkönyvek, díszmunkák pompás sorozata révén, másrészt egy vetített képes előadás közvetítésével, melyet dr. Lükő Gábor múzeumőr a Déri múzeum néprajzi osztályának vezetője tartott.

Lükő Gábor a magyar népművészet keleti vonásait ismertette vetített képekkel illusztrált előadásában. A primitív geometrikus kompozíciókat természetes elemek teszik változatossá a magyar népművészetben, az újabb természetes kompozíciókat viszont természetellenes, fantasztikus motívumok tarkítják. Az egyes formák arányai szimbólikus jelentésűek nem a távlat kifejezői, mint az európai művészetben. A térbeliség kifejezésére azonban a magyar népművészetnek is megvannak a maga eszközei. Ezeket általában csak a primitív népek

alkalmazzák művészetükben, de a kínaiak az egész világ által elismert magasrendű művészetükben is megmaradtak mellette. — Önálló magyar művészeti izlés kialakulását tehát csak a magyar népművészet és a kínai művészet tanulmányozásától várhatjuk.

Az élvezetes, új megfigyelésekben gazdag előadás előtt és után a megjelentek nézegették a legújabb könyveket és folyóiratokat. Megvétel céljából feljegyzik maguknak a nekik tetsző könyvek címét, értesülnek a legújabb műzeumi hírekről s így közvetlenül kapcsolódnak bele abba a kultúrelételebe, melynek szálai a Déri-múzeumban futnak össze. — Így szóba kerültek a múzeumi Ady-szoba, az Oláh Gábor-szoba, a Szabolcska-szobor akció és egyéb apró ügyek, melyeket jó tudni minden művelő embernek.

Fábián modellházban minden kabát, kosztüm, ruha páratlan

Egyetlenegy készül mindegyikből! Svetlits palota.

Marcell Mihály budapesti egyetemi tanár és Czikkéné Lovich Ilona író adnak ma elő az Actio Catholica előadássorozatban

Nemcsak Debrecen katolikus társadalmának, hanem az egész debreceni értelmiség általános érdeklődése kíséri az Actio Catholica debreceni vezetőségének magasszintű előadássorozatát, amely a „Családméltos — nemzetmentés” jelszavát tűzve ki maga elé a keresztény, a szentségi házasság kérdését vizsgálja meg.

Ma este fél 7 órai kezdettel a Svetlits-intézet új tornatermében lesz az előadássorozat harmadik előadási napja.

Megnyitót mond dr. Bozók Ferenc, a debreceni egyetem ny. r. tanára, majd dr. Marcell Mihály, a budapesti egyetem ny. r. tanára tart előadást „Krisztus és a házasság” címen. Hesz Márta költeményi ad elő, ezután pedig nemes Czike Gáborné Lovich Ilona író ad a nő és a házasság viszonyát fogja ismertetni.

A mai előadások különösen érdekesek lesznek, a nagyhirű tudós és a finomtoló író előadásai iránt méltó nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Az előadást pontosan fél 7 órakor megkezdik.

1000 pengő pénzbüntetésre ítélték, mert nem volt a padlásán légoltalmi felszerelés

A debreceni rendőrség mint kihágási bíróság vonta felelősségre Altmann Bélát, az Arany János-utca 27. számú ház tulajdonosát, aki egyébként tisztelő lakos, Altmann Béla a fennálló rendelkezések dacára az előírt légoltalmi felszerelést: vízesvédret, homokot nem helyeztél el a padlásán. Dr. Papp Menyhért rendőrtanácsos, kihágási bír. Altmann Bélát ezért 1000 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Zsebtolvajt fogott a rendőr a pályaudvari pénztárnál

A nagyalomásnál posztoló rendőr tegnap este arra lett figyelmes, hogy egy gyanús külsejű férfi ólálkodik, járkál a jegypénztár körül, majd mikor nagyobb tömegben érkeztek vasúti jegyvaltók, beállt a sorba.

A rendőr figyelemmel kísérte a gyanús férfit és néhány perc múlva észrevette, hogy az óvatos mozdulattal kezét az egyik mellette álló férfi zsebébe csuszaltja és ott nyitván pénztárca után kotorász. Nyomban lecsapott rá és őrizetbe vette a hevesen tiltakozó férfit, aki hangoztatta, hogy nem akart lopni és tévedésből nyúlt a saját zsebe helyett a máséba.

Előállították a rendőrségre, ahol elmondotta, hogy Débani János lókupec állítólagos sashalmi lakos, bejelentett lakása azonban nincsen sehoh, mert mint lókupec vásárról vásárra jár. A rendőrség megállapította, hogy lemezessékkal tart fenn barátságot. Őrizetbe vették és megindult ellene a vizsgálat annak megállapítására, hogy nincsen-e része az utóbbi időben a debreceni pályaudvaron elkövetett zsebtolvajlásokban.

Élnapolták a dr. Juhász Géza-Harsányi Zsolt sajtópert

Szerdán délelőttre volt tárgyalás kiűzve dr. Juhász Géza és Harsányi Zsolt ismeretes sajtópertében. Dr. Juhász Géza az egyik, időközben már megszünt debreceni lapban azt írta Harsányi Zsolt történelmi regényeiről, hogy azok „ponyvairodalom körébe tartoznak”. Harsányi Zsolt ezért hitelrontás és becsületsértés miatt indította meg a pert dr. Juhász Géza ellen, aki a valóság bizonyítását kérte, amit a bíróság elrendelt.

Harsányi Zsolt szakértőül Vojnovich Gézát nevezte meg, dr. Juhász Géza pedig Németh Lászlót.

A törvényszék dr. Tóth Géza tanácsa a két szakértő megidézésével rendelte el a folyólatlagos főtárgyalást, de azt nem lehetett megtartani, mert Németh László beteg és Harsányi Zsolt ügyvédje is másirányú elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg. Az új tárgyalás napja március 12.

A Szent Erzsébet Egyesület közgyűlése

Tichy Antalné búcsúztatása. — Hankiss Jánosné az új elnök — Az egyesület elvállal egy hadiárva kisleányt, támogatja a hortobágyi iskolát

A Szent Erzsébet Egyesület tegnap délután tartotta évi közgyűlést a piarista gimnázium tanácstermében. A közgyűlésen megjelent dr. Kőlcsey Sándorné, az egyesület díszelnöke, dr. Bánáss László lelki vezető, prépostkanonok, Tichy Antal ny. üzletigazgató, dr. Tarján Oszkár főtanácsos, dr. Fábián Sándor MTI igazgató, valamint az egyesület hölgyei szinte teljes számban.

Tichy Antalné nyitotta meg a közgyűlést s meghatott szavakban búcsúzott az egyesülettől, amelynek két évig állott az élén. Most elköveti férjével Debrecenből s leteszi az elnökséget. Köszönetet mondott mindazoknak, akik segítettek őt munkájában: az „angyal négyesfogatnak”, Nagy Józsefnek, Acház Imrénének, Wilhelms Emilnének és dr. Josa Ödönnének. Kérte, mindannyian tartsák őt meg kedves emlékekben, mint ahogy ő is mindig szeretettel fog emlékezni a Szent Erzsébet Egyesületre.

A közgyűlés meleg szeretettel ünnepelte a távozó elnököt.

Huss Erzsébet jegyző olvasta fel ezután a múlt közgyűlés jegyzőkönyvét.

Dr. Bánáss László prépost, az egyesület lelki vezetője emelkedett ezután szószárra. Meltatta Tichy Antalné érdemeit, aki szívvel lélekkel, odaadással dolgozott az egyesület élén. Köszönetet mondott azért az eredményes munkájáért, amelyért igazi jutalmát Istentől fogja elnyerni.

A szegények gondozásáról szólott ezután dr. Bánáss László. Szegények mindig lesznek veletek — mondotta Jézus — s a világtörténelem bizonyítja, bármilyen eszközökkel kísérelte meg az államhatalom kiküszöbölni a szegénykérdést, sohasem sikerült ez neki teljesen.

Az egyházközségi programmba be kívánja állítani tehát a Szent Erzsébet Egyesületet, amelynek hivatása a szegények gondozása, felkarolása. Fokozott munkára hívta fel a hölgyeket, mert ezt ma az élet meggyorsult irama megköveteli. Ebbe a fokozottabb munkába be kell kapcsolni az ifjúságot is.

Dr. Bánáss László nagyhatású szavai után dr. Josa Ödönné olvasta fel nagyszerű eredményekről beszámoló tartalmas és lendületes főtárgyi és pénztári jelentését. Az elmúlt évben művészmatinét, ifjúsági táncdelutánokat, bábjátékok rendezett az egyesület, kiházasított egy szegénysorsú leányt, egy másikat taníttatott, karácsonykor pedig valóban nagyszabású felruházást bonyolított le. Az állandó havi segélyek összege ebben az évben 1000 pengőn felül volt. A tavalyi 460 pengővel szemben.

Dr. Tarján Oszkár, az egyesület gazdája és ellenőre a számvizsgáló bizottság és az ellenőr jelentését, majd pedig az új évre szóló költségvetési előirányzatot terjesztette elő.

Az indítványok során dr. Josa Ödönné két indítványát elfogad-

ták. Eszerint 200 pengőt ad a Szent Erzsébet Egyesület a Hortobágyon megnyitott iskola céljaira s 200 pengőt a Vöröskeresztnek.

Dr. Bánáss László ezzel kapcsolatban bejelentette, hogy a Hortobágyon ezután minden hónapban lesz egy vasárnapon szentmise, az új iskolában pedig gondoskodás történik a hitoktatásról.

Nagy Józsefné indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy az egyesület magának vállal egy hadiárva kisleányt.

Harsányi Béláné a családtagok fontosságára hívta fel a hölgyek figyelmét.

Ezután az új elnök megválasztására került sor. A közgyűlés a Szent Erzsébet Egyesület elnöknőjévé egyhangú lelkesedéssel dr. Hankiss Jánosné, egyetemi tanár nejét választotta meg.

Dr. Bánáss László üdvözölte az új elnököt. Tudja, — úgymond, — hogy igazi elönmunkása lesz az egyesületnek dr. Hankiss Jánosné, akinek munkájára Isten bőséggel áldását kérte. Felhívta figyelmét arra, hogy a mai időben fokozottabban van szükség arra, hogy minden ténykedésünket a hitbe gyökereztessük. A Szent Erzsébet Egyesület működésében is meg erőteljesebbnek kell lennie a vallásos tendenciának.

Dr. Hankiss Jánosné meghatottan mondott köszönetet a bizalomért és a prépost szavaiért. Hangoztatta, hogy az egyesület eddigi szellemében fog működni, méltó igyekszik lenni az elődök-höz. Célkitűzéseiben helyet foglal az is, hogy a többi felekezet egyesületeivel együtt akar működni. Igéretet tett arra, hogy minden erejével azon lesz, minél hasznosabb munkát fejtessen ki az egyesület érdekében.

A vádlott nem talált semmi mentséget cselekedeteire

Fehérvári Teréz 24 éves cselédleány került a debreceni törvényszék dr. Füvényessy tanácsa elé sorozatos lopások miatt. A cselédleányt a fogházból vették elő. Lopásokért már többször volt elítélve, legutóbb hétélnapos börtönbüntetését töltötte és alighogy kiszabadul, már az első nap lopást követett el.

Elment a debreceni fogházból Hajdúörszörménybe egyik ismerőshez, akitől éjszakára szállást kért. Megsajnálta és helyet adott neki a lakásban. Fehérvári Teréz ezt úgy hálalta meg, hogy hajnalban összecsomagolt néhány ruhaneműt, élelmiszert is és megszökött a házból mielőtt észrevették volna. Követett el lopásokat még Józsa, Debrecenben is. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy talál-e valami mentséget, enyhítő körülményt cselekedeteire, Fehérvári Teréz egykedvűen jegyezte meg:

— Nem találok semmi mentséget cselekedeteimre!

A bíróság a visszaeső bűnöst kétévi és egyhónapi fogházra ítélte el. Az ítélet jogerős.

HIREK

DOLGOZSIASS, HOGY DOLGOZHASS!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata február 13-án reggel 8 órától, február 20-án reggel 8 óráig: „Nap” Plac utca 1. telef. 27-73. „Aranyegyszarvu” Kossuth u. 8. sz., telefon: 24-96. — „II. Rákóczi” Miklós u. 55. telefon: 23-43. sz. — „Sztankay” Szent Anna u. 64., telefon: 25-58. sz.

Kegyelet

Utolsó vizsga után, midőn a vizsgázók közül az egyedül jelesen minősített ifjú megköszönte a kibocsátó szakukat, az elnök, professzorok és bizottsági tagok szíves jóindulattal, hirtelen különösen látszó fordulatot adott beszédének. Ugy érezte, hogy nem lenne teljes a köszönet és hála, ha meg nem emlékeznék még valakiről... „és most álljunk meg halálával és kegyelettel b. e. Csikesz Sándor emléke előtt, ki már nem érthette meg, hogy tanítványai életbe kibocsátott nagy seregeinek kicsiny töredéke vizsgáján jelen lehessen, láthassa megcsebbe eredményt... Valahogy így mondotta az ifjú tanuló. Nem lett már semmi haszna belőle... Nem okozhatott vele az elköltözöttnek örömet. Nem mondott senkinek különösen kedves dolgot. És mégis elmondta, mert el kellett mondania. Minden emberi élet, kulturális törekvés csak annyira maradandó, amennyi benne a mult, az egyetemes összefüggések tisztelete, a szellemi értékek mindenfelettlenségének becsülése. Aki a multat, az értéket nem becsüli másban, az önmagában sem becsüli. A mi fiatal lelkesítésünk a maga — értékes — lelkesítésbe engedett bepillantást az elköltözött professzor emléke előtti háts, tiszteletteljes meghajlás által... Aki ifjú szívvel él, annak emléke sokáig megmarad.

B. e. Csikesz Sándor barátai és tanítványai a mesterről és barátokról a mai háborús helyzetre tekintettel oly módon emlékeznek meg, hogy az évforduló napján február 18-án délután 4 órakor a sírnál tartanak rövid ünnepséget. A megemlékezést ezúttal D. dr. Farkas Ignác kollégiumi vallásos tanár tartja. Utána megkoszorúzzák a sírt. Találkozás a jeltett időben a főkapunál.

— Ma délután Kalvin teát rendez a Kálvinisták Templomegyesülete. Az összejövetelen dr. Czegléd Sándor egyetemi tanár tart előadást a Baltázár-teremben. Kezdeté 6 órakor.

— Érdekes és helyes újítást vezet be a labbelli központ. A börtalpi cipőket országosan úgy osztja szét, hogy az egyes vidékek fajtabeli kívánságát figyelembe veszik. Az ország egyes vidékein sok női és gyermekcipő marad eladatlannul, mert ezek a fajták nem felelnek meg az ottani lakosság kívánalmainak, ugyanebből a cikkből viszont más országrészben nem tudnak eleget kiszolgálni. Így tehát a jövőben minden pár cipő a közellátást fogja szolgálni.

— Az iparügyi miniszter korlátozza a villamosenergia felhasználását. Villamosgépet, motort beszerelni vagy cserélni csak engedéllyel lehet. Az engedélyért a M. Kir. Ipari Anyaghivatalhoz (Budapest, II., Fő-utca 68., szengazdálkodási osztály) kell fordulni. A motorok és villamosgépek beszerzése és felszerelése előtt kell az engedélyt megkérni, erre a körülményre különös nyomatékkal, az iparosok saját érdekében felhívja az ipartestület az érdekeltek figyelmét.

Anyám képe

Aranyos keretből jóságos arc néz rám,
hogynha csüggeltd vagyok, erőt áraszt énrám.

Aldott két szeméből néha könnyek folynak,
mikor nagy öröm ér, vigan mosolyognak.

Aggodalom, derű váltakozik rajta,
egyszer fénylő színe, máskor pedig barna.

Ellem rögs útját velem járja mindig,
lépésem figyel, óvja féltett lényem.

Hajnali napsugár, alkony verőfénye,
glóriát fon rája: ez az Anyám képe.

MÓDY KÓZA.

Leszedte a lakó feje felől a tetőt, hogy elköltözésre kényszerítse

Érdekes ügyben ariott tárgyalást dr. Tóth Géza tanácsa a debreceni törvényszéken szerdán ülésezett. A vádlottak padjára került Balogh Józsefné, aki ellen zsarolás miatt indult büntető eljárás, mert lakóját, Mándoki Bélánéi úgy akarta elköltözésre kényszeríteni, hogy Kalmár Gyula napszámának parancsot adott, hogy szedje le a tetőt a lakás felett és bontsa meg a falakat is. A napszámos leszedte a cserepeket.

A tárgyaláson a vádlott elmon-

do ta, hogy a kertjében, mely 600 négyzetgöles, van egy pajta, melynek kéménye sincs. Ott adott helyet Mándokinénak, aki bért nem fizetett, de közel száz darab tyúkot tartott és az ő lucernaföldjét a tyúkok kikaparták és sok kárt okoztak. A károkozás miatt akarta a pajta lebontásával kényszeríteni, hogy költözzön el.

A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével elítélte Baloghnéét jogerősen 50 pengőre.

— Nagyszabású ékszerlopásokat követtek el Hajdúböszörményben. Dr. Ujvárossy Lajos kir. közjegyző lakásából ismeretlen betörő 2000 pengő értékű ékszer, Varga József hentesmester lakásából pedig 2500 pengő értékű ékszer és 5400 pengő készpénzt loptak el. A beörést valószínűleg ugyanaz a tettes követte el.

— Mindazok a 200-zal kezdetű tábori postaszámú alakulatoktól szabadságon levő honvédeknek, akik bevonulás végett önhőbájukon kívül még nem jelentkeztek, azonnal induljanak útra. Az erre vonatkozó felszólítás utoljára február 19-én jelenik meg.

— Szombaton holdfogyatkozás lesz. Február 20-án, szombaton ritka természeti jelenségben lesz része azoknak, akik a természet jelenségeinek rajongói. Részleges holdfogyatkozás lesz, mely nálunk is látható. A fogyatkozás éjjel 3 óra 36 perckor kezdődik és vége 9 óra 32 perckor. A részleges holdfogyatkozás megfigyelésére a tudományos világ máris készül, mer az ilyen természet jelenségekkel kapcsolatos minden megnyilvánulást feljegyeznek a természettudósok. Ha nem lesz borongós az időjárás, úgy minden bizonyonnyal a nagyközönség is gyönyörködhetik majd a holdfogyatkozásban, csak — igaz — jókor kell felkelni ehhez.

— A horvát és német csapatok megfeszítetők a parlizánoktól a boszniai Banja Lukától nyugra a Bihácsig terjedő területet. Most igyekeznek becsapolni Horvátország vérkeringésébe ezt a részt.

— Az Egyetemi Népszerű Főiskolai Tanfolyam hallgatóságának kitünő élvezeben lesz része, amikor meghallgatja pénteken, február 19-én 5 órakor dr. Pukánszky Béla egyetemi ny. r. tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagjának nagyszerű előadását Goethe Faustjáról. A hatalmas költői alkotás magában foglalja mindazt, amit a német szellemi élet kitermelt Goethe koráig. A költő belevette a német szellemiség egészét nagyszabású alkotásába, de egyúttal a maga egész lelkét is. Belépődij nincsen.

* „Melyiket vegyem el” nagyszerű vígjátékunk előadását február huszonegyedikén (21), vasárnap délután fél 4-kor Szappan-utca 16. számú othonunkban közkívánatra megismételjük.

Török István tűzoltó-felügyelőt vármegyei tűzrendészeti felügyelővé nevezték ki

Szilassy László főispán Török István tűzoltófelügyelő, h. parancsnokot vármegyei tűzrendészeti felügyelővé nevezte ki. Dr. Farkas Károly vármegyei főispán pedig a központi járás tűzrendészeti felügyelőjévé nevezte ki.

Ezenkívül a főispán dr. Kala Szabolcs Sándor és dr. Gáti Károly díjtalan közigazgatási gyakoronokot díjaz közigazgatási gyakoronokká, dr. Orosz Gyulát pedig díjtalan közigazgatási gyakoronokká nevezte ki február 15-i hatállyal.

— Vasárnap palinkát mért ki, ezért feljelentés alapján a debreceni rendőrség mint kihágási bíróság vonta felelősségre Magyar Dezsőné Koosmáros, Nap-utca 2. szám alatti lakost. Dr. Papp Menyhért rendőrtanácsos, kihágási bíró a lefolytatott bizonyítási eljárás után 50 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— A japánok nagyszámú ellopott ellenséges hajót ismét üzemképes állapotba hoztak és a déli területen szolgálatba állították azokat.

— A Magyar Erő képes hetilap 19-én megjelenő száma kétoldalas képrajzot közöl a háborús közellátás vámszedőiről: Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 7.

— A nyilastelepi ifjúság vasárnap délután 5 órai kezdettel műsoros estet rendez a honvédcsaládok felségélyezésére. Az előadást a Nyilastelepi Olvasó Kör nagytermében tartják meg.

— Hitler vezér és kanclár vezértábornagyá nevezte ki Ribbentrop báró vezérrezedest, Lovag Greim és Lörzer repülőbábornokokat vezérrezedésekké léptet e elő.

— Állatkínzásért kétnapi elzárásra ítélte dr. Papp Menyhért rendőrtanácsos, kihágási bíró Beóthy Imre fuvaros, Doberdó-utca 8. szám alatti lakost.

— Besztránó tolvaj ellopta a szőnyegét Böszörményi Emilné Lorántffy-utca 42. szám alatti lakosnak. A károsult feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

— Baltás betörő kifosztott egy lakást a Baltázár Dezső-utcán. Papp Sándorné Baltázár Dezső-utca 22. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az elmúlt éjszaka baltával leverte lakása ajtaját és beha olva 1000 pengőt meghaladó értékű ruhákneműt és fehérneműt lopott el. A tettes pénz és ékszerek után is kutatott és leírhatatlan rendeltenséget okozott a lakásban, melytől végül alaposan kifosztott. A károsult feljelentésére detektív száltak ki a helyszínre és sikerült öboly olyan nyomot találni, melynek alapján a tettes kézrekerítése rövid időn belül várható.

— Közokirathamisítás miatt került a debreceni törvényszék elé Mocsári József debreceni lakos, aki még 1941-ben egy sertesét adott el Berzék Sándor fényképésznek, de a járattallevél Csicsódi János nevére volt kiállítva. Mocsári, amikor a sertesét vásárolta, már a Csicsódi nevére állította ki a járattallevélét, a sertesét két nap múlva megdöglött és a vevő Csicsódit vonta perbe, így derült ki, hogy nem a Csicsódié a sertes, akinek neve a járattallevélben szerepelt. A bíróság Mocsárit bűnösnek mondotta ki és elítélte 15 napi fogházra.

— Az egyiptomi kormány törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé a kötelező katonai szolgálatról. Eszerint 100.000 főnyi hadserege lesz Egyiptomnak. Helyreigazítás. Lapunk február 7-i vasárnap számában megjelent házasságkötési hírdelményében Borbély Imre és Tóth Julianna közlése helytelen volt. A menyasszony neve helyesen: Balla Julianna. — Tehát Borbély Imre és Balla Julianna. Ez a helyes

Üzenetek a fronttól

Torzsay Henrik ezredes közli feleségével Debrecenben, hogy jelenleg kórházban van. Jól érzi magát, kéri, hogy ne aggódjon. A csomagokat megkapta. Közli új címét: 195/17. Szeretettel csókolja.

Megnyugta ő üzenetet küld Debrecenbe Szakmári Béla őrmester szüleinek és ismerőseinek. Jól van, egészséges. Sok csókot és üdvözetet küld.

Bán Illés zászlós a 113 47 tábori postaszámú őrmesterrel értesíti édesanyját Hajdúdorogon, hogy állapota szépen javul és a kórházat rövidesen elhagyja. Kéri édesanyját, hogy származási okmányait az illetékeseknek Debrecenbe küldje el. Leveleit várja és szeretettel csókolja.

Tiszalökre üzen a 131 26 tábori postaszámú Bartha Miklós főhadnagy. Értesíti szüleit és testvéreit, már jól érzi magát és rövidesen felgyógyul. Sok levelet vár. Valamennyit szeretettel csókolja.

Sok kárt okoznak a külsőségeken a kóbor cigányok

A megoldatlan feladatok közé tartozik a kóbor cigányok megrendszabályozása és mikénti elhelyezése. Városunk igyekezett ezeket az elemeket bizonyos szabályokhoz kötni, ami megvalósulva láthatunk a belső részekben, de nem a külsőségeken. Minden nap kóborolnak a külsőségi utcákon cigányférfiak és asszonyok. A férfiak megrongálják a jó kertkerítéseket, kitördelelik, lehasogatják a léceket és deszkákat. Az asszonyok a most különösen értékes tyúkokat fogják meg. Sőt a gyimöléstákat is összetördelik vagy kivágják. Bizony annyira vakmerők, hogy a tulajdonosnak szemeláttára kárt esznek!

Ezeket a cigányokat mégis csak azzal lehetne igazán megbüntetni, ha munkába állítaná a törvény. Le kellene őket igazoltatni, hogy mivel foglalkoznak s ha kétség merülne fel vagy éppen megállapítható lenne a dolgot kerülsük, olyan szolgálatba kell őket beosztani, ahol valóban megismernék a munka áldását. A fogház részükre melegebb hely és biztos kenyér. Hadd ismerjük meg a munkát egészen közelről. A külsőségeken lakókat is meg kell szabadtítani ezektől az élő, diktól, mert a beosztott étkezés mellett nem lehet túrni, hogy a faragó nemzetsége dolog nélkül akarja átmenteni sorsát a jövő számára.

Az erkölcsileg posványban vergődő nemzetsége is meg kell tisztítani most a nagy tisztulási folyamatban, mert nem tűrhető, hogy kunyhókban meg lapulva, vagy onnan járjára enyésztoi legyenek a dologkerülés mellett a különböző nyavalyáknak (si.)

— 60.000 embert végeztek ki Észtországban a szovjet uralom alatt — jelenti a „Göteborgs Morgonpost” Hymnenen finn főkonzul előadása alapján.

— A munkabálpés napján loptott, négy hónapra ítéltek. Kiss Róza 19 éves cselédeány elszegődött Jakabovics Hermanné Nyugati-utcai vendéglőjébe, de mára a munkabálpése napján loptott. Cipőt, ruhát csomagolt össze és éppen szökni akar, amikor gazdája az ablakon át észrevette. Az utcáról hozták vissza a tolvaj cselédet, akit Csajághy Sebestyén György tanácselnök ítél el beismerése alapján négy hónapi fogházra. Az ítélet jogerős.

— Száz pengő jutalmat kap ki elvesztett láncszemű arany karperecemet visszahozza, vagy nyomára vezet. Tanító-utca 18.

Figyelem!
Figyelem! Figyelem!
Bírói,
rekamlét nálunk vegyen.
Modern
konyhák fotelek, szelönok.
Allandóan
oicsó árban kaphatók
Megrendelést
tervek szerint készftek.
Szállított munkáinkért
mindenkor feleltünk.
SzabóJózsef asztalos
TolnaiGábor kárpitos
Csapó u. Harminchárom
Címre kérjük vigyázn!

Uj könyvek

MEGJELENT A „FORRÁS” MÁSODIK SZÁMA

Szinyei Merse Jenő kultusz-miniszter írta a „Forrás” irodalmi és kritikai folyóirat második számának bevezető cikkét a magyar-bolgár kulturális kapcsolatokról. A kitűnően szerkesztett, nagyszerű frögárdával dolgozó „Forrás” új száma teljesen fedi azokat a szempontokat, amelyeket a lap szerkesztője, Hankiss János a bemutatkozó első számban leszögezett. A lap valóban az egységes magyar kultúra szolgálatában áll és mindenféle politikai vagy egyesületi érdeken felül az egyenes magyar szellemi életet szolgálja.

SZÁZHÚROS HEGEDŰ

Lovag Sándor szerkesztésében a „Százhuros Hegedű” című irodalmi gyűjteményének tízéves jubileumi kötete jelent meg. A kötetben debreceni szerzők neveivel is találkozunk. Mody Róza, a finomollú debreceni írónő három szép, hangulatos költeménnyel szerepel. Széles-kálajú művésze mindegyik alkotásban kifejezésre jutott. Ízes, költői szépségű magyar nyelv, fejlett verstehnika és egyéni mondanivalók jellemzik. — Ferenczy Orosz Margit, a másik e kötetben szereplő ismert nevű debreceni költőnő, aki az utóbbi időben egész sereg fővárosi pályázaton aratott sikert alkotásával. A „Poétasor” és „Hol az Isten” című költeményei egy mélyen érző asszonylélek művészi formába öltöztetett gondolatai. Eredeti költői tehetsége, pompás szókép, mélyenjáró gondolatai, melyek Ferenczy Orosz Margit költszetét jellemzik, ebben a két költeményben is maradéktalanul jelennek meg. A két debreceni írónő munkája igaz érteke a különben különböző fajú művészi tehetségeket felsorakoztató kötetnek.

— Százhatvannyolc fővel emelkedett a BESZKÁRT utasainak száma. A BESZKÁRT most a főváros házi nyomdájában 100 millió darab villamos térlejtővel rendel.

GYÁSZROVAT

Varga Ferenc gazdálkodó 83. évében elhunyt. Temetése ma délután 2 órakor lesz a köztemető díszravaközéből református szertartással. Takács temetkezés.

Idős Almássy Mihály gazdálkodó temetése csütörtökön két órakor lesz a hármastereből. Csurka temetkezés.

Berez Andrásné 36 éves temetése csütörtökön félkettőkor lesz a II/b teremből református szertartással. Csurka temetkezés.

Köszönetnyilvánítás. Hálás köszönetünket fejezzük ki mindazon rokonoknak és kedves ismerősöknek, valamint a városi műszaki ügyosztály palaokozó személyzetének, a világlátási vállalat igazgatójának, kik felejtél-tellen jó feleségem, édesanyám, Bökönyi Istvánné temetése alkalmával a ravatalra helyezték koszorúikkal és jelenlétükkel mélyeség bánatunkban osztoztak. A gyászoló család.

Kétévi feygházra ítélték egy napszámot, aki nem létező tüzfát adott el nagyobb mennyiségben

Az elmúlt év decemberében a tüzfahány idején Sági István, Tegez utcai napszámos három debreceni lakosnak ígért nagyobb mennyiségű tüzfát és előlegül 100—10 pengőt vett fel. A tüzfát nem szállította le, hiába követelték, újabb és újabb kifogásokkal élt. Az egyik megrendelő Csordás Sándor annyira erélyes volt Sági Istvánnal szemben hogy az nem térhetett ki és így kénytelen volt legalább is tüzfát mutatni a rendelőnek, igaz, hogy a mások tüzfátját.

Megbeszélte Csordással hogy az epreskerti faraktárban találkoznak, megmutatja a fát, csak a kiutalást kell megvárni. A faraktárban tényleg találkoztak, látta is Csordás a város fáját, de mikor aziránt érdeklődött Sági-tól hogy milyen módon lehetne sürgetni a kiutalást, már Sági-nak csak a hült helyét találta. — Eltűnt a forgalomban, de hamarosan kézrekerült a feljelentések alapján és a debreceni törvényszéken most család miatt két évi feygházra ítélték el.

— Argentína legnagyobb filmgyárát tüzvész elpusztította. Milliós kár támadt.

— A holland típusú facipőket a Dunántúl egyes helyein még a megboldogult Györffy-Bengyel Sándor közellátási miniszter vezette be. Apaliban nagyarányúvá fejlődött a facipőgyártás, mert a közönség egyre nagyobb mennyiségben vásárolja.

Hirdetmény az 1943. évre érvényes legkisebb és legnagyobb gazdasági munkabérekéről

VII.
Az aratás, hordás és asztalolás együttes munkáira vonatkozó legkisebb és legnagyobb munkabér.

Alsó és felső határ:
Élelmezés mellett: jobb földön 12 rész, gyengébb földön 11 rész, élelmezés nélkül: jobb földön: 11 rész, gyengébb földön: 10 rész a terményből és alomszalmából.
Biztosíték (vagylagos bér) kat holdanként élelmezés mellett: jobb földön: 65 kg gyengébb földön: 55 kg, élelmezés nélkül: jobb földön 75 kg, gyengébb földön: 65 kg szem.

Egy-egy kaszára legfeljebb 10 kat. hold learatandó területet kell biztosítani, de 6 holdnál kevesebb nem lehet. Szalma csak az öszlekből jár. Gép alól való részlelés esetén kat. holdanként 50—60 kg szalma jár. A szalmajárandóság egyezség szerint maximális áron megváltható.

Élelmezés az egész aratás tartamára egy aratópárnak: vagy bentkoszt vagy az alábbiak szerint:

50 kg rozs, 25 kg búza, 3,5 kg szalonna 4 kg hús 10 kg burgonya 3 kg szárazfözelék 1 kg só, 1 liter ecet, 2 P fűszerpé. — A marokszedő bére teljes aratási munkanapra 20 kg búza vagy pedig a szemkeresemény egyharmad része élelmezés nélkül. Élelmezésért legfeljebb napi 2.— P vonható le.

Ha a tarlófeltakarításhoz a munkaadó lögerelyét ad, a munkadónak joga van a munkás keresményéből kat. holdanként 2 kg szemet levonásba hozni, vagy pedig a munkás kat. holdanként 1 npszámot tartozik ellenszolgáltatásként teljesíteni. A kéveletés és csomóaraktás ez esetben is a munkás kötelessége.

A fenti bérért teljesítendő munkák: aratás, kéveletés, kereszterakás, tarlófeltakarítás,

hordás, asztalolás saját kéziszerszámmal a gazda kívánságára csépléskor a szem magtárba hordása.

Marokrakó aratógép alkalmazása esetén 15. rész, kéveletés aratógép alkalmazása esetén pedig 18. rész jár a munkásnak a terményből és alomszalmából élelmezéssel.

Az aratórészt a munkaadó tartozik elcsépelteni, de a kézlerőt a gépész és fűtő kivételével a munkások tartoznak szolgáltatni.

A gabonarészt a munkaadó tartozik a munkás lakására hazaszállítani minden ellenszolgáltatás nélkül, míg a szalmarészt a munkás tartozik hazaszállítani saját költségén. Az idegenből szerződötet, munkások keresményét a munkaadó a legközelebbi vasutállomáig köteles minden ellenszolgáltatás nélkül szállítani. A munkaadó a szalmarészt maximális áron megválthatja.

A munkaadó köteles a munkásokat a lakóhelyüktől 3 km. távolságon túl eszközeikkel együtt a munkahelyre szállítani és a hét végéig vagy a munka befejeztével őket hazaszállítani.

Amennyiben 1 km. távolságon belül kút nincs, kellő mennyiségű friss ivóvízről való gondoskodás a munkaadót terheli.

A vagylagos bér tekintetében a munkásoknak az aratás megkezdését követő második napig van joguk nyilatkozni, hogy a részbert kívánják-e, vagy pedig a biztosítékot.

Az aratórészt a munkások csak a teljes munkabefejezésével kapják meg.

Az aratómunkások az aratás és hordás ideje alatt a vihar által széthányt kereszterket szarítgatni és újra összerakni kötelesek minden külön ellenszolgáltatás nélkül.

VIII.
A cséplés és kazalozás együttes munkáira vonatkozó legkisebb és legnagyobb részes munkabér.

Alsó és felső határ:
a) saját (nem bércséplő) gépnél: élelmezéssel 3.5 százalék, élelmezés nélkül 4.5 százalék. A részberben az etetők munkabére is befigyaltatik.

b) Bércséplőgépnél: 1. elevátoros gépnél: élelmezéssel 3.5 százalék, élelmezés nélkül 3.5 százalék. 2. Elevátornélküli gépnél: élelmezéssel 3.5 százalék, élelmezés nélkül 4.5 százalék. A részberben az etetők munkabére nem figyaltatik benne.

A munkások a fenti bérért tartoznak a terményt elcsépelni, szükség szerint rostálni, a szalma, polyva és törekkel szakszodók oka.

Hát a harmadik ok? A tavaszi győzelmes harcok után, Komárom felmentésekor Görgeynek egyenesen Bécs felé kellett volna az osztrákokat üldözni. Magát Bécs várát is bevenni. Görgey erre azt mondja, nem volt elég municiója. Nem volt kész a komáromi híd. És — Kossuth Buda bevételét rendelte el.

Kossuthra való hivatkozás nem elég szerencsés. Más eset is van mikor nem hallgatnak Kossuthra. Ha ő meggyőzi a honvédelmi bizottmány elnökét, hogy katonai szempontból Bécs körülrázása irányadó, a győztes hadvezér akarata elég tisztelt lehetett volna arra, hogy előtte Kossuth is meghajoljon.

Mind a három ok közrehatott a harc elvesztésénél. És Kossuth kormányzó helyzete megreheztetésénél. Jellemzi nehéz helyzetét például a Duschek Ferenc pénzügyminiszterre tétele. Rút, kétszínű szerepet játszik folyton az osztrák udvar részére dolgozik. Igaz, hogy 1848 Sylvester éjjelen szándékosan igyekezik éjjelen a vonat indulását Pestről Debrecen felé, hogy az egész kormányt Kossuthal a Windschgrätz fogságába juttassák. Eppoly igaz az is, hogy Duschek, kinek emlékezése a bécsi Hadi levéltár iratai közt előkerülnek, várja a császáriakat. Kossuth csak azaz szorítja engedelmességre, hogy hazaárulónak akarja nyilvánítani.

(Folyt. köv.)

DEBRECZEN 7. OLDAL

1943. II. 18.

szerűen összerakni a cséplőgép körül naponként összetakarítani. a gépet esős időben befedni, a terményt mázsára magtárba szákolni.

Élelmezés fejenként: vagy bentkoszt, vagy az alábbiak szerint:

búza 16 kg, szalonna 1 kg burgonya 2 kg szárazfözelék 1 kg, hús 1 kg, fűszerpé 2 P.

A keresmény hazaszállítására, valamint az ivóvíz gondoskodására vonatkozóan az aratásnál megállapítottak az irányadók.

A cséplésnél a géptulajdonos köteles fűtőt adni, melyhez szalmafűtés esetén a munkavállalók egy kisegítőt (peckást) adnak. (A közleményt folytatjuk.)

Debreceni ízr. Szentegylet — Chevra Kadisa —

ÉRTESÍTÉS

Értesítjük a Debreceni ízr. Szentegylet t. tagjait, hogy az 1943. évre szóló választói névjegyzéket összeállítottuk és azt az egyet hivatali helyiségben — Hadház utca 6. sz. — közzétejtük.

A t. egyetű tagoknak jogukban áll a választói névjegyzéket betekinteni és az ellen 1943. február 28. napjáig akár jogosulatlan kihagyás, akár jogtalan felvetel miatt a választási bizottsághoz fellejteményt tenni. Debrecen, 1943. év. február hó 17. napján.

Debreceni ízr. Szentegylet elnöksége.

SPORT

A DVSC ma délután nagy kétépű edzést tart és utána összeállítják a Nagyváradra utazó csapatot. Szilágyi felgyógyult és így előreláthatólag Kaposi — Papp, B. Nagy — Tisza, Mester, Zilahy — Szilárd, Szabo, Szilágyi, Serfőző, Sidlik csapat utazik át vasárnap reggel a NAC elleni mérkőzésre. Legfeljebb arról lehet szó, hogy Kaposi helyett ismét az Ungvárotról bevált Nagy Mihály véd.

Baj van a kerületi edzők körül: a pesti edzők közül senki nem akar vidékre menni. Wampetich Istvánt, akit a javosításai kerület elnöksége javasolt edzőül, megkereste az MLSZ, most várják a választást. Molnár Ignác szövetségi edző egyébként a napokban Debrecenbe jön ennek a kérdésnek a megbeszélésére és tárgyalásokat folytat Tamássy László kerületi elnökkel.

A debreceni játékezetők ma tartják idénynyitó összejövetelüket a Katolikus Otthon helyiségében. Az összejövetel pontosan hét órakor kezdődik.

Opata Zoltán kemény edzésbe fogta a kolozsvári játékosokat. A Bocsay volt edzője elégedett a KAC támadósróval és közvetlen védelmével, csak a fedezet-sor miatt aggódik.

A Szolnoki MAV vasárnap Magyar Kupa-mérkőzést játszik a Hatvani Vasutassal. A Szolnok négy tartalékkal kénytelen kiállni a mérkőzésre.

Csokai még mindig sítáborban van és ezért esetleg a vasárnapi mérkőzésen sem vehet részt. Ebben az esetben az egyébként is Nagyváradon tartózkodó Papp játszik B. Nagy mellett háttérben.

Kaposi és Nagy Mihályt felváltva szándékozik szerepeltetni a DVSC vezetősége a tavaszi idényben. Az ungvári mérkőzés után nagyon elégedettek a fiatal kapussal.

Az ungvári sajtó mérsékelt etisméréssel ír a vasárnapi UAC—DVSC mérkőzésről. Megállapítják, hogy a mérkőzés inkább az ungváriaknak állt és a DVSC-től is többet vártak. Viszont szamitásban kell venni, hogy a DVSC erősen tartalékosan játszott és első mérkőzése volt a vasárnap. A debreceni vezetőség bizakodó és jó eredményt vár a NAC ellen is.

A sportéletben számos érdekes újítás vonult be az utóbbi években. Ilyen a ranglista, a jövőkeret és ilyen a Sporttörténeti Kutatóintézet, mely egy éve folytat Németszágban eredményes kutatómunkát. Erdekesség, hogy Magyarország ezen a téren jóval megelőzött minden kísérlete-

HA MÉG EGYSZER AZT ÜZENI!...

— Kossuth Lajos életregénye —
Írta: Hegyaljai Kiss Géza

(81) (Minden jog a szerzőé.)

Kossuth ellen különösen sok az ellenérzés. Sok ellenérdek igyekszik erőre kapni első lépésétől fogva. Akiben annyi a kiválóság, mint őbenne, az ellen folyton lázadzik egy sereg ember alulmaradása.

Mindjárt kormányzóvá emelése után megalkotja az új minisztériumot. Abba alig kerül be két ember, aki igazán híve. — Ellenben bekerült több régi ellenfele.

Némelyek nem bírják elviselni, hogy Kossuth közelében ott van Kossuthné is. Nincs az országban még egy ember, aki nagyon szereti ugyan feleségét, de aki annyira kiszakítaná magát a családi körből, a nemzet érdekében, mint Kossuth.

Egyesek Kossuth női kamarillájáról beszélnek. Mintha az mozgatná Kossuthot a cselekvésben. Mikor Budára bevonul Kossuth 1849 június 5-én, a nép királyt illető hódolattal fogadja. Ebből az ünnepeltetésből fény hull Kossuth környezetének nótájaira is. Egy-két politikus mellékkutakán hajtat be. Hírságuk nem bírja már ünneplését elviselni.

Annál teljesebb elragadtatással hódol minden alkalommal Kossuth előtt a nép. Pedig a büszke, nyakas magyar kevés ember előtt hajol meg szíve

benső érzéseiből. De Kossuth előtt igen. Bánja is a magyar, akármilyen kormányformát hoz be az országgyűlés. Csak Kossuth álljon az élén! A királyság gondolatától sem áll el a nép. Kész visszahozni a száműzött Habsburgot, ha az alkotmányt elismeri. De szíve szerint legjobban szeretné a magyar, ha Kossuth fejére kerülne Szent István koronája. És mint III. Lajos folytatná tovább az Igazságos Mátyás népemelő cselekedeteit.

Baj az is, hogy a nádor hatásköre nem volt pontosan körülhatárolva a felelős minisztériumával szemben. Most arra törekszenek, hogy a kormányzói hatáskör pótolja a nádort. — A kormányzói rendeletek miniszteri ellenjegyzéssel jelenhetnek meg. A kormányzó a belügyigazgatást a minisztériumon keresztül gyakorolja.

A debreceni nyilatkozat politikailag helyes volt. Másként a nemzet nem is tehetett. Sokan úgy tartják, hogy taktikai szempontból azonban hiba volt. Ennek volt szerintök egyenes következménye az orosz haderő segítségül hívása. Azzal szemben aztán a honvédek kezéből ki kellett hullnia a győzelmek zászlajának.

Az igazság az, hogy a muszkától való segítségkérés a had-

járat megkezdésétől fogva benne volt az ifjú Ferenc József terveiben. Kevély tábornokai azonban egyelőre makacsul ellenlezték.

Csak az áprilisi honvédegyőzelmek után írja Windschgrätz, hogy a felség belátására bízza az orosz segély igénybevételét. Addig kevélyen hitte, hogy a „lázado hordák” leverésére az ő serege is elég lesz. Ha a függetlenségi nyilatkozat meg nem történik, az eredmény is ugyanaz: Ferenc József behívja a muszkát.

Az újabbban előkerült források alapján az orosz haderővel való találkozás másképp történhetett volna, ha István főhercegben erősebben áll a magyarokhoz való hűség. Csak-hogy ő többre becülte az osztrák uralkodóház érdekeit. Miklós cár ugyanis leánya számára József nádor fiát, István főherceget jelölte férjül. Ő egymillió rubel életjáradékot rendelt Olga nagyhercegnőnek a házasság létrejöttére.

A bécsi udvar azonban halani sem akart arról, hogy az orosz befolyással Magyarország így megerősödjék. A házasság nem jött létre. A cár is sajnálta, a magyarok is sajnálták. István főherceg viszont az udvar szemében mindvégig gyanús egyén maradt. Ha ez a házassági terv megvalósul, akkor a szabadságharcra vagy nem kerül sor, vagy az orosz — a magyar segítségére jön.

Az orosz beavatkozás a szabadságharc elvesztésének má-

zést, Nemes István dr. a kiváló szellemi-történeti beható kutatómunkája többek között számos értékes sporttörténeti adatot tárt fel már tíz évvel ezelőtti szisztematikus munka alapján a sportélet minden vonalán.

Galaczy Katalin és Kapusi Júlia a DTE két kiváló hölgytornásza helyet kapott a németek ellen kisorsuló magyar női tornászválogatott keretben.

Igen izgalmasnak és nagyvonalúnak ígérkezik a szombati ökölvívó viadal, amit a MAV műhelytelep disztrictumban este 6 órai kezdettel tartanak meg. Ezen a viadalon a kerület legjobbjai mérkőznek össze erejüket a feltörekvő fiatal debreceni öklözőkkel. A kerületi válogatottban helyet kapnak a szolnokiakon kívül még a karcagiak és a hajdúszoboszlóiak kiválóságai. A debreceni csapatot ma, csütörtökön állítja össze Bartha Károly

s így annak felállítását holnap szünetben közöljük. (O-r.)
Felkérem a DMTE összes játékosait, hogy pénteken este pontosan 7 órakor a klub helyiségében jelenjenek meg. Intéző.

Kisorsolták a felsőfaiszi kerület debreceni csoportjában az amatőr bajnoki mérkőzéseket:

A sorsolás eredménye következő: Március 14. MOVE Szabolcs—Debreceni Vasutas SC. Debreceni Vasutas SC. Püspökladányi MAV—Bihar Turul. Debreceni Munkás TE—Derecskei MOVE. Karcagi Levente—Debreceni Egyetemi AC.

Március 21. NyVSC—B Turul. K. Levente—D. Villanygyár. DEAC—P. MAV. Derecske—D. Húsos. DMTE—MOVE Szabolcs.

Március 28. P. MAV—DVSC. Villanygyár—NyVSC. B Turul—DMTE. DEAC—Derecskei MOVE. D. Húsos—MOVE Szabolcs.

Április 4. Villanygyár—B. Turul. P. MAV—NyVSC. DVSC—D. Húsos. MOVE Szabolcs—DEAC. Karcagi Levente—Derecskei MOVE.

Április 11. B. Turul—Derecskei MOVE. DEAC—NyVSC. D. Húsos—DMTE. Villanygyár—P. MAV. Karcagi Levente—DVSC.

Április 18. MOVE Szabolcs—Derecskei MOVE. NyVSC—DMTE. DVSC—Villanygyár. D. Húsos—P. MAV. B.

Turul—Karcagi Levente
Április 25. MOVE Szabolcs—NyVSC. DVSC—B. Turul. Derecskei MOVE—P. MAV. DEAC—Villanygyár. Karcagi Levente—DMTE.

Május 2. MOVE Szabolcs—B. Turul. Derecskei MOVE—DVSC. D. Húsos—DEAC. Villanygyár—DMTE. P. MAV—Karcagi Levente.

Május 9. DVSC—DMTE. DEAC—B. Turul. Villanygyár—D. Húsos. MOVE Szabolcs—P. MAV. NyVSC—Karcagi Levente.

Május 16. Válogatott nap.
Május 23. NyVSC. DMTE—DEAC. Villanygyár—Derecskei MOVE. D. Húsos—B. Turul. Karcagi Levente—MOVE Szabolcs.

Május 30. DVSC—DEAC. NyVSC—Derecskei MOVE. DMTE—P. MAV. Karcagi Levente—D. Húsos. Villanygyár—MOVE Szabolcs.

Hirdetmény (55.153—1942.) A m. kir. földművelésügyi miniszter úr a város 1—100 kat. holdas birtokosainak szikes szántóföldjük javítására kedvezményes állami kölcsönt kíván engedélyezni a kölcsön azonban csak annak a birtokosnak nyújtható, akinek javítandó földjét, vagy annak ingatlanára nagyobb adóssággal megterhelte nincsen és akiről a város polgármestere igazolja, hogy a kölcsön visszafizetése a kérelme ő anyagi helyzetéről és megbízhatóságáról fogva biztosítottak látszik.

A birtokos a kölcsön a birtok nagysága szerint egy vagy több hold szikes szántóföld javítására kérheti és a kölcsön összege a javítás ténye és költségeinek erejéig azonban kármentesen legfeljebb 400.— Ftig holdanként legfeljebb 400.— Ftig terjed. A kölcsön 12 évre szól két évi kamattal és a harmadik évtől kezdődően évi 2 százalékos kamattal, melyet kamataival együtt 10 év alatt évi egyenlő részletekkel törlesztendő. A kölcsön telexkönyvi bekezelés nélkül egyszerű kötelezvény mellett folyósítható. Ha az 1—20 kat. holdas birtokosok a kölcsön összeg részleteit és kamataikat visszafizetésüket hét és fél évig, a 20—200 holdas birtokosok pedig nyolc és fél évig pontosan teljesítették, úgy a hátralékos összegek elengedését kérhetik. Az a birtokos aki a kölcsönt igénybe vette, köteles szikes szántóföldjét a m. kir. földművelésügyi miniszterium szakértőinek javaslataira betartás útján megkezeséssel, illetve a javítást végző földmunkások napszámberéneket kifizetésével és vasúti szállítással kapcsolatos költségek fedezésére fordítani. A javításhoz szükséges munkások, illetőleg szakisza- és vasutalomszaki munkások díjazásáról a birtokos földjéhez legközelebb eső vasutalomszaki vagy — amennyiben lehetséges — a vasúti nyílt pá-

lya azon szelvényére, amely feljebb hez legközelebb esik elszállítatni. A mérszanyag beszerzésének és vasúti szállításának költségeit az állam a kölcsön összegéből kifizeti. A kölcsön összegét a birtokos a gazda tartozik az állam részére átvenni, a vasúti költségek kifizetésére kirakni és a kirakás helyéről a felelősséget átvenni. A kölcsön feljebb elmuvarozni. Az állam a kölcsön összegével megjavított szikes szántóföldnek eddig megállított földadóját 15 éven belül nem fogja felmenni. A kölcsön igénylésére vonatkozó bejelentést Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatóságánál kell megtenni. Polgármester.

Debreceni takarmányárak.
Búzaszalma 4.20, takarmányrépa 8.50—11.00, csutka kény 30—40 fillér.

SZERKESZTŐI ÜZENET

N. E. Forduljon az Allatvédő Ligához, Budapest, Kivánságar meküldi a Közigazgatási Bróság döntvényét a szobantörge kérdésről.

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZO IRODA

GALOCZY legregibb nyomozó irodája országosan ismert. Zöldfa u. 3 sz. T. 28-72. 1291 3. 2.

ALKALMAZÁSI NYERFÉRFI

TEGLAVETŐKET még néhány erős asztalt felvesz Hortobágyi gyár. Jelentkezés 873.

KONYHA kertészt keresek felést, Hámory K. Nyilastelepen, Márton Kálmán u. 52. 726

KENYÉRKIHORDÓ fiú felvétetik Csemete u. 20. szám. 738

HAVIBÉRES kiscsaló gazdasági cselédet, kinek hosszabb bizonyítványa van városhoz közeles gyümölcsösbe felveszek. Cim: Piac u. 7. házfelügyelőnél. 741

PORTA fiú felvétetik a Frohner szállodába. 794

JÓMUNKÁS úrifodrászsegéd azonnal belép het állandóra jó ellátással, havi 30 pengővel. Cim: Kispál fodrászmeister, Tiszafüred. 770

M. GYAR szabóságédek felvétetnek, Obeczkli, Baranyi u. 12. 767

ÖNADRÁG szabóságba egy fiatal szabóság és kézimunkás leány felvétetik Rakovszky u. 20. 776

ASZTALOS segéd, bűtor munkára, tanuló felvétetik, Deák Ferenc u. 10. sz. 791

KONYHAKERTÉSZT keresek felesmüvelésre, vagy kommcenlora, a városhoz közel, Szentmarjay, Hevesi 18. 745

FOGTECHNIKUS segédet, vagy segédmunkást felvesz Simon, Mikló u. 27. 743

EGY cipészsegéd javításához azonnal felvétetik Kovácsné Nemzetőr u. 4. 798

URI fodrászsegéd felvétetik, Barna, Hunyady u. 26. 796

ALKALMAZÁST KERES FÉRFI

ELHELYEZKEDNE egy 22 éves fiú iroda szolgálat, március 1-re. Cim: Fűrdő u. 1. 731

GYÜMÖLCSFAÁG ritkítását alakító metszést elvállalom. Levelküldésre hához megyek Pinczés András, Kishegyesi út 38. fodrászüzlet. 742

ALKALMAZÁSI NYER NŐ

KISZOLGÁLÓNÓT, vagy férfit, lehetőleg porcellán szakmából felveszek Csakis többéves gyakorlatú keresztny jelentkezzék. Cim a kiadóban. 697

VARRODÁBA ügyes segéd lány felvétetik, Széchenyi u. 15. 783

JÓMEGJELENESŰ kiszolgálónő női konfekció osztályára felvesz Vágó Sándor-cég. 732

MOSÓNÓT havi fizetésével azonnal felveszek, Jost, Nádor u. 4. 754

BENTLAKÓ mindent azonnal felveszek, Jost, Nádor u. 4. 755

NŐI kalapos önállóan dolgozó segéd lányt felvesz állandó munkára Grün Magda kalapüzet, Szonok, Baross u. 25. 757

BONTÓ lárok szabóságba felvétetnek, Baranyi u. 12. 766

EGY jó munkás fehérneműsegéd lányt állandó munkára felvétetik, Rothermere u. 5. hátul az udvarban. 793

KIFUTÓ leányt felvesz Simon laboratórium. Miklós u. 27. 744

ALKALMAZÁST KERES NŐ

JÓL főző mindenews el-sejére idős úrhoz ajánlkozik. Cim a kiadóban. 729

MAGÁNOS, intelligens úr mellé hávezetőnek ajánlkozom helyben és vidéken Választ a kiadóba. Intelligens jellegre. 773

MOSNI vasalni hához megyek. Tóth Ilona, Csokonai u. 15. utcai pince. 764

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTTI

SZOBALÁNYT keresek, ügyes, parketthez értő jó bizonyítvánnyal Központi drugéria város házüpület. 7221

MINDENES szobalányt keresek március elsőjére. Jelentkezés dr. Jakab Endréné, Bathányi u. 1. 1 naponta délután 2—4 óra között. 659 vv

ÜGYES segéd lányokat felveszek Sz. Vajda Ilona kalapszalmon, Szent A u. 3 sz. 720

FIATAL mindenest (lehet árvalány is) felveszek, Csapó u. 88. szám, trafik. 749

BEJÁRÓ konyhai mindent azonnalra, Bocskai étkező, Hatvan u. 6. 760

MINDENES főzőnő március elsőjére felvétetik. Jelentkezni lehet Csapó u. 22. gyógyszerárban. 764

MEGBIZHATÓ bentlakó mindenes, hosszú bizonyítvánnyal felvétetik. Reál iskola u. 2. Jelentkezés 10 óráig, délelőtt. 753

AJÁNLAT

HASZNALT varrógépet vesz, elad, cserélt Ifj. Lévi, Kassa út 1. telef. 33-94. szám. 2. 28. 228

HASZNALT órákat veszek, javítok eladok. — Schiffmann, Vendég u. 7. kisállomásnál. 1792 1. 3.

Antis us szilobatorok meggar-nitárak vtele és eladása.

Zalog tárgyakért, ékszerekért, ruhákért, foglásokért, autókért, betétiókonkért, varrógépekért, rögökért, stb. legjobbat tétel, ingességkért, ref. püspöki palota. telefon 37-98.

HONVÉDEKNEK extraruhára posztó érkezett. Ruháját gyorsan elkészitem. Tegdes, Kávin-tér 19. 3. 26. 748

LENKLOPI selyem klopi csipkeszövet anyagokra gredin csipkefüggönyökért, csipkebetétekért Rothermere u. 21. 1802 3. 17

HASZNALT bútorait modernre átcserezem. Alakítást, javítást országos vállalatok. Kossuth 51. 2. 1505 3. 16

KEREKPÁRT varrógépet, gramofont, szak-szerűen javít Roboz és Hamer Piac u. 8. 1439 5. 4

ÉRTEKES vásznait jó hímző fonallal varrjuk, hímzünk felelősséggel „Favorit” kézimunka Csapó u. 24. Tanuló lány felvétetik. 1561 3. 6

KIEGÉRT zseblámpa elemet, anódot, száraz-elemet, törött gramofon lemezt veszek Mayer mérnök, Kossuth u. 13. 911 4. 30

SZAPPANNAK való zsr. szappanra becsere-lt Pál János szappan-csester Kölcsei u. 8. 147 4. 19

LEGOLCSÓBBAN kifogástalanul fest, tisztít, Weisz kelmeztető Arany János u. 29. 1900 vv.

ARANYAT, ezüstöt fog aranyat magas árban vesz Blatner Csapó u. 83. sz. 772

TÖRÖTT gramofon lemezt 2.20-ért veszek. — vagy becserezem. Villanykörte csere 30 fillér. Biró, Hunyadi u. 22. 1155 3. 20

KERESLET

TÖRT aranyat, ezüstöt, drágakövet veszek, ék szerkesztést vállalok — Pollák Endre, Hatvan u. 2. sz. 118 4. 10

FÉNYKÉPEZŐ gépet, állványt, mag-gas árat fizetek, Asz-mann, Simonffy u. 1. 180 4. 30

TÖRT ARANYAT, ezüstöt, briliánsat, magas árban veszek, Takács Sándorné, Piac u. 56. sz. 1617 4. 13.

ARANYAT, ezüstöt, fog aranyat, legmagasabb árban veszek, Frankl, Piac u. 73. 1709 3. 15.

BEKECSBE báránnyal-béltet vennék. Hatvan u. 1. I. ajtó 9. 780

EGY hamis házörző fiatal kutyát oltási bizo-nyítvánnyal vennék. — Nagy, Szappanos u. 41. 735

ELELMISZER, ITAL

FRISS alma érkezett Kéki, Rákóczi u. 7. szám pince. 938 4. 30

HANGSZERER

ZONGORA hangolást 15 éves kiváló képzettség-gel vállalok, Vargyas L. Nap u. 17. 1218 4. 10

HEGEDŰ szép hangú eladó. Megtekinthető Han-gya udvar, pedikúr szalo-n. 765

RADIÓ

RADIÓT minden típus-t javít, évtizedes gyakor-lattal Szabó műszerész. Csapó u. 84. telefon: 32-54. sz. 1534 2. 25

RADIÓT javít, elad, vil-lanytszerel Fülöp, Csapó u. 35. sz. Telefon: 27-27. IV. 12. 481

BŰTOR

CSODASZÉP nálok, s ebédők kombinált szo-bák, konyhák, rekame hosszú zongora eladó. Kossuth u. 51. bútor rak-tár. 1505 3. 16

NINCSEN fényes kirak-atunk, minden bútor-t olcsón adunk, Piac u. 71 udvarban Brilline. 1652 3. 31

HÁLÓSZOBÁK ebéd-lők, kombinált szobák, konyhaberendezések, Sa-lamon bútorüzletében — Jómínőség előnyös árak Hunyadi u. 2. 1505 5. 5

UJ SEZLON, rekamié s fetelek eladók. Homok u. 142. keresztpület. 781

ELADÓ fehér ruhazse-rény, szivarhajós varró-gép csillár. Cserepes u. 4. sz. 737

SAJÁT készítményű mo-dern konyhaberendezé-sek jutányosan kapha-tók. Arany János u. 1 udvarban. 194

HASZNALT konyha-bútor eladó Baross u. 17

AUTO, MOTOR, KERÉKPÁR

OPEL Olympia autó el-adó. Bika garage. 756

KÉTSZÁZHUSZ voltos egyfázisú három tizedes villanymotor eladó. Piac u. 40. Orosznál. 768

ZÜNDAPP 250 köbcen-tis, új típusú, alghasz-nált motorkerékpár ju-tányosan eladó. Tóth, autó javító üzem. Má-csal Sándor u. 785

GUMIKEREKŰ fede-les taliga 550x18 jó gu-mikkal eladó. Szentmar-jay Kassa, 43. 747

ÁTADÓ ÜZLET, VENDEGLŐ

JÖMENETELŰ fűszer-üzlet, árval, berendezés-mel, más elfoglaltság miatt átadó. Mester u. 42. sz. 327

ÜZLET, MŰHELY, RAKTÁRHELYISÉG

SZÉP üzlethelyiségem elcserezlém, lehetőleg forgalmas helyen. Cim a kiadóban. 787

KIADÓ LAKÁS egy szobás

EGY szoba, konyha s éléskamarából álló villa lakás kiadó. Megkeresé-eket „Simonffy út” jel-légére a kiadóba kérjük. 775

LAKÁSCSERE

ELCSERELNEM egy-temi sporttelep közelé-ben levő egyszobás há-romszobás kintű laká-somat, remek gyümölcsös udvaromat a Hatvan u. közepő részétől 10—15 percnél nem távolabb levő városi, vagy kerti 3 szobás, kifogástalan lakással, Értekezni Ha-dik u. 20. délutánon-ként. vv. 1846

LAKÁSTKERES

EGY szoba, konyhás la-kásért hat havi bért előre fizetek, lakás hiva-talnál elintézem. Varga, Eötvös u. 31. 771

EGY szoba konyhás, — vagy bútorozott szobát talra az Árpád-tér és a Kassa út mentén. Lég-védelmi laktanya jelleg-re. 750

KERESEK központ-ban üres szobát, albrélet be. Cim: Kolb fűszer-üzlet. Szent Anna u. 13. 792

BŰTOROZOTT SZOBA

KIADÓ különbejárátú bútorozott szoba Déri-múzeumhoz közel. Csere-pes u. 4. 736

ELVESZETT

ELVESZETT az Arany János utcán egy 2 hóna-pos mellén és mancsain fehéröltös pulikutya. A megtaláló illó jutalom-ban részesül. Cim: Szap-lonczay, Széchenyi u. 83. 739

VASÁRNAP este a va-gongyárból aki tévedés-ből elvit egy női ernyőt legyen szíves leadni Ki-nizsi u. 27. alá, mivel-hogy az illető ismerős. 790

VEGYES

PEKINGI gácsért, kettő darabot elcserezlém nagy fajta tojóval. Vér-frissítésre kiválóan al-kalmas. MV Kolónia 17. 680

HASZNALT RUHA — CIPŐ

ELADÓ táská retikül, s női ruhák, cipők Cseme-te u. 13. harmadik ajtó. 779

HARMINCNYOLCAS női magasszárú sevrő, gyógybetétes cipő eladó, Dózsa u. 8. harmadik a. 778

HASZNALT gumicipők kalucsnik csizmak el-adók. Javítását vállalom Orosz, Piac u. 40. 769

EGY jó birgeri csizmát megvételre keresek. Rákóczi u. 24. fodrászüzlet. 788

INGÓSAG ELADAS

GYÖNYÖRŰ topolya há-lószoba fürdőszoba be-rendezés, börtalpu, alig használt női cipők eladók Naményiné, Bat-hányi u. 1. 692

HASZNALT mély gyer-mekkosci eladó. Rákóczi u. 12. emelet. 782

SŐS-zsákok, alghasz-náltak eladók. Wesselé-nyei u. 97. 728

SPARHERD nagyobb s használt kabátok, len-gyelbunda eladók. Szé-chenyi u. 81. 733

GAZD. ESZKÖZÖK

VETŐGÉPEK új- és használt állapotban, s egyéb gazdasági eszkö-zök beszerzhetőek vitéz Nagy Jánosnál, Hatvan u. 41. 781 4. 27

HASZNALT jó kocsi-kasznit keresek vételre. Levelezőlapon értesítést Szentmarjay, Hevesi 18. 746

INGATLANT KERES MEGVÉTELRE

VENNÉK házat 30 ezer pengőig Cimet Kézpénz jellegre a kiadóba. 758

ELADÓ HAZ

WESSELÉNYI u. 117. számú ház eladó, Pécsi és Papp ügyvédek, Ipar-kamara. 777

KUT u. 136 számú ház eladó beköltözhető lakással. Értekezni a hely színen.

ELADÓ HAZHELY

HAJDUSZOBOSZLON Madarász utcában, 300 négyszögöl házhely el-adó. Nagy Ferenc, Szon-di u. 5. Debrecen. 1289 3. 2.

ELADÓ 300 négyszögöl házhely, Homokkert, Puzdra u. 15. Értekezni Csillag u. 66. 786

FÖLDBERLET

BÉRBEADÓ a sárándi állomásnál a debreceni cipész ipartársulat 718 négyszögöl beültetett föl-terem szőlője, pusztá-földdel, beültetett gyümölcsfákkal épülettel s nyaralásra is igen alkal-mas. Ajánlat zárt börték-ban beadható 22-én hétfőn estig Giczey Já-nos, Rákosi Jenő u. 7. 762

FÖLDBERLET átve-hető Fancsikán 9 holdas tanyaárbirtok. Értekezni Vénkert Domokos u. 18. 752

ELADÓ FÖLD

PENYGE mellett 117 hold bűzatermő fekete homokföld eladó. Pécsi és Papp ügyvédek Ipar-kamara. 516

SÁMSONI út közelében 8 és fél hold kintűo barna homokföld kertészet-re alkalmas eladó. Létal-út mellett, 8 kilométer-re 5 holdas tanyaárböld eladó. Vágóhíd közél-ben két szoba, konyhás új épület, 1025 négyszög-öl telekkel, hízalóval s felszereléssel együtt olcsón eladó. Patay Irodá-József kir. herceg u. 8. Telefon: 30-99. 751

BODÁN 369 négyszögöl gyümölcsös eladó. Ára 7000 pengő. Értekezni Kút u. 136. 799

ELADÓ ALLATOR

<